T.C.
TRAKYA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
GÖRSEL KÜLTÜR ANABİLİ DALI
TEZLİ YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

YÜKSEK LİSANS TEZİ

PIERRE AUGUSTE RENOIR'IN RESİMLERİNDE KADIN TEMASI VE GÖRSEL KÜLTÜR AÇISINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ

SELMA DOLAŞTIR

TEZ DANIŞMANI
PROF. DR. ENGİN BEKSAÇ

EDİRNE 2021

T.C.
TRAKYA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
GÖRSEL KÜLTÜR ANABİLİM DALI

TEZLİ YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Selma DOLAŞTIR tarafından hazırlanan "**Pierre Auguste Renoir'ın resimlerinde kadın teması ve görsel kültür açısından değerlendirilmesi"** Konulu **Yüksek Lisans** tezinin Sınavı, Trakya Üniversitesi Lisansüstü Eğitim-Öğretim Yönetmeliği'nin 19-6 maddeleri uyarınca **09/02/2021 Salı** günü saat **13:30**'da yapılmış olup, yüksek lisans tezinin **OYBİRLİĞİ** ile karar verilmiştir.

JÜRİ ÜYELERİ	**KANAAT**	**İMZA**
Prof. Dr. Engin BEKSAÇ		
Doç. Dr. Mustafa HATİPLER		
Doç. Dr. Simge ÖZER PINARBAŞI		

TRAKYA ÜNİVERSİTESİ SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
GÖRSEL KÜLTÜR ANABİLİM DALI
DOĞRULUK BEYANI

Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, tez yazım kurallarına uygun olarak hazırladığım bu tez çalışmasında, tüm verilerin bilimsel ve akademik kurallar çerçevesinde elde edildiğini, kullanılan verilerde tahrifat yapılmadığını, tezin akademik ve etik kurallara uygun olarak yazıldığını, kullanılan tüm literatür bilgilerinin bilimsel normlara uygun bir şekilde kaynak gösterilerek ilgili tezde yer aldığını ve bu tezin tamamı ya da herhangi bir bölümünün daha önceden Trakya Üniversitesi ya da farklı bir üniversitede tez çalışması olarak sunulmadığını beyan ederim.

09 / 02 / 2021

Selma DOLAŞTIR

İmza

ÖZET

Renoir, genelde Empresyonizm akımıyla adı anılmaktadır. Ancak sanatçının yaşadığı çağın ve akımların da ötesine geçerek, güzellik kavramının peşinde dev bir sanatsal üretime imza attığı görülmektedir. Fransız Devrimi'nin önünü açtığı devrimler ve pozitivizm çağında yaşayan Renoir, günlük hayattan yola çıkarak evrensel olan güzele ulaşmak amacını gütmüştür. Sanatçının bu yolda en sık başvurduğu imge ise kadın imgesi olmuştur. Nü resimleri, portreleri, konu resimleri ya da doğa tasvirlerinde Renoir kadın imgesini genelde renk ve fırça oyunlarıyla işleyerek evrensel ve ölümsüz olan doğal güzelin peşinde koşmuştur.

Anahtar sözcükler: Renoir, empresyonizm, kadın imgesi, güzellik

SUMMARY

Renoir is often referred to with the Impressionism movement. However, it is seen that the artist went beyond the age and currents he lived in and made a giant artistic production in pursuit of the concept of beauty. Renoir, who lived in the era of positivism and the revolutions that the French Revolution paved the way for, aimed at achieving the universal beauty by starting from daily life. The image that the artist most frequently used in this way was the image of a woman. In her nude paintings, portraits, subject paintings or depictions of nature, Renoir has pursued the natural beauty that is universal and immortal, usually by embroidering the female image with color and brush play.

Keywords: Renoir, impressionism, female image, beauty

ÖNSÖZ

"Pierre August Renoir'in Resimlerinde Kadın Teması" konulu tezimi hazırlamam da katkılarından dolayı, danışman hocam Prof. Dr. Engin BEKSAÇ'a teşekkürü bir borç bilirim.

Çalışmam sırasında nasıl bir yol izleyeceğim konusunda destek sağlayan Öğr. Gör. Şule NURENGİN BEKSAÇ hocama tüm kalbimle teşekkür ederim.

İngilizce çeviri konusunda yardımcı olan öğretmen arkadaşlarıma, Trakya Üniversitesi Kütüphanesi ve Halk Kütüphanesi çalışanlarına teşekkür ederim.

Desteğiyle bana yardımcı olan eşim Fahrettin DOLAŞTIR'a ve aileme teşekkürlerimi sunarım.

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ……... I
İÇİNDEKİLER…… II
RESİM LİSTESİ……... IV

GİRİŞ…… 1

I.BÖLÜM…….. 2

1.PIERRE AUGUSTE RENOIR'IN BİYOGRAFİSİ…… 2

1.1.Çocukluğu…… 2

1.2.Eğitim hayatı……... 4

1.3.Çıraklığı……... 5

1.4.Resim tutkusu……. 9

II.BÖLÜM…… 21

2.PIERRE AUGUSTE RENOIR'IN ETKİLENDİĞİ AKIM VE SANATÇILAR……. 21

2.1.Empresyonizm etkisindeki resimleri…… 21

2.2.Ingresçi Dönem Resimleri……. 29

2.3.Klasisizm akım etkisindeki resimleri…… 31

III.BÖLÜM…….36

3.PIERRE AUGUSTE RENOIR'IN RESİMLERİNDE KADIN……..36

3.1.Modelleri…… 36

3.2.Modellerin hayatındaki yeri……. 47

3.3.Nü resimleri…… 48

3.4.Kadın resimlerinin görsel kültüre etkisi……. 51

SONUÇ……. 54

KAYNAKÇA…… 56

KİTAPLAR……... 56

TEZ VE MAKALELER……... 58

WEB SİTELERİ……... 59

RESİM LİSTESİ

1. Resim-1: Otoportre
2. Resim-2: The Return of the Boating Party, 1862
3. Resim-3: La Esmerelda (1864)
4. Resim-4: William Sisley Portresi
5. Resim-5: Lise with Umbrella (Şemsiyeli Lise) – 1867
6. Resim-6: Rapha'nın Portresi
7. Resim-7: Papağanlı Kadın
8. Resim-8: Renoir'in, sağlığının kötüleşmesi üzerine eline sardığı fırça ile resim yapıyor.
9. Resim-9: Madame Charpentier et ses enfants (Metropolitan Museum of Art, 1876 - 1877)
10. Resim-10: La Loge (Loca), 1874, The Samuel Courtauld Trust, The Courtauld Gallery, Londra
11. Resim-11: Dance at Moulin de la Galette – 1876
12. Resim-12: Woman with a Muff. Pierre-Auguste Renoir, 1883–84; Moskova Puşkin Güzel Sanatlar Müzesi.
13. Resim-13: A Seating Bather Pierre-Auguste Renoir, 1903 – 1906 Viyana Sanat Tarihi Müzesi.
14. Resim-14: The Umbrellas (Şemsiyeler) – 1883
15. Resim-15: Children's Afternoon at Wargemont (Wargemont'ta Çocukların Akşamüstü) – 1884 Berlin Ulusal Galeri.
16. Resim-16: Sarışın Banyo, Pierre Auguste Renoir. 1881, tuval üzerine yağlı boya. Clark Sanat Enstitüsü, ABD
17. Resim-17: Anne ve Çocuk, Pierre Auguste Renoir, 1886
18. Resim-18: Lise With Umbrella, Pierre Auguste Renoir, 1867, Museum

Folkwang.

19. Resim-19: Madame Monet ve Oğlu, Pierre-Auguste Renoir, 1874, Ulusal Sanat Galerisi Washington DC.
20. Resim-20: Catulle Mendès'in Kızları, Huguette (1871–1964), Claudine (1876–1937) ve Helyonne (1879–1955). Pierre Auguste Renoir, 1888 Metropolitan Sanat Müzesi.
21. Resim-21: Julie Manet ve Kedi, Pierre Auguste Renoir
22. Resim-22: Yıkanan Kadınlar, Renoir
23. Resim-23: Güneş Işığında Çıplak, Pierre Auguste Renoir, 1875, tuval üzerine yağlıboya, 81 x 64,8 cm, Orsay Müzesi, Paris

GİRİŞ

Pierre Auguste Renoir Resimlerinde Kadın Teması incelemesi yapılmıştır. Sanatçının biyografisi incelendiğinde yaşamın zorluklarla geçmiş olmasına rağmen, yaşadığı dönem ve akımların üstünde sanatsal bir üretime imza attığı görülmektedir. Renoir sanat hayatının ilk yıllarında Monet'ten etkilenmiş fakat doğa resimlerinden ziyade insan betimlemelerini resmetmiştir. Courbet'ingerçekçi renklere yönelmesi, renkleri ön plana alması, tarzı ve Delacroix'in renk dünyası onu etkilemiş olsa da taktikçi olmayıp kendi uslubunu yaratmıştır. Günlük hayattan yola çıkıp, evrensel güzelliğe ulaşmayı amaç edinmiştir.

Sanatçı resimlerinde kadın portrelerine ve imgesine sıklıkla yer vermiştir. Resmettiği kadınlar hayal ürünü değildir. Sanatçı eserlerinde sıklıkla modellerden yararlanmıştır. Modelleri genellikle sanatçının sevdiği ve onun için özel kişilerden oluşmaktadır. Bazen sevdiği arkadaşlarının eşleri ya da kardeşleri olmaktadır. Modellerin genel özelliği; anaç, güvenilir, iyimser bakışlarına sahip olmalıdır. Modeller vücutlarını art niyetsiz, sakınmadan doğal ve neşeli tavırlarla sergilerler.

Renoir resimlerinde kadın imgesi güneş gibi çevresini canlılığıyla ışıyan ve dolduran bir izlenim uyandırmaktadır. Kadını okuma ve tuvale yansıtma yeteneğine sahip Renoir, doğal ve karakteristik resmetmeyi başarmış bir sanatçıdır. Kadın figürü genellikle merkezde yer almaktadır. Resimleri kadın imgesi üzerinden güzele yaptığı bir yolculuktur.

I. BÖLÜM

1. PIERRE AUGUSTE RENOIR'IN BİYOGRAFİSİ

Resim-1: Otoportre

1.1.Çocukluğu

Pierre Auguste Renoir, doğum belgesine göre 25 Şubat 1841 tarihinde Fransa'nın merkezinde bulunan Limoges şehrinde doğmuştur. Doğumuna ilişkin bilgileri tek sayfalık ıslak imzalı doğum belgesinden öğrenmek mümkündür. Belgede Limoges Belediye Başkanı Jean Joseph Abria'nın imzası bulunmaktadır. Belgeye göre; Renoir doğduğunda Baba Leonard Renoir 41 yaşında, Anne Marquerite Merlet ise 22 yaşındadır. Belgeye göre Boulevard St. Catherine, Limoges adresinde ikamet eden Renoir çiftinin sabah saat 06.00'da bir erkek oğlu doğmuştur. Belgenin altında tanıkların imzaları da bulunmaktadır (Pach, 2005).

Renoir, orta sınıf bir ailenin çocuğudur. Doğduğu yer, Fransa'nın Limoges şehridir. Annesinin işçi, babasının da zanaatkâr olduğu bilinmektedir. Babası Leonard Renoir terzilik yapmaktaydı. Annesi Marquerite Merlet ise bir terzihanede çalışmaktaydı. Pierre Auguste, Renoir ailesinin altıncı çocuğu olarak dünyaya gelmiştir. İki kardeşi küçük yaşlarda ölen Renoir'in ailesinin maddi sıkıntılar yaşadığı bilinmektedir. Baba Leonard Renoir, Pierre Auguste üç yaşındayken, ailesi ile birlikte maddi gelirini düzeltmek ve daha iyi bir yaşam için Limoges şehrinden ayrılarak, Paris'te Rue de la Bibliotheque'e yerleşmiştir. Bu dönem Sanayi Devrimi'nin yeni ortaya çıktığı, bu nedenle küçük esnafın ve iş gruplarının önemli maddi sıkıntılar yaşadığı bir dönem olarak anılmaktadır. Bu sıkıntıların Renoir ailesini de etkilediği söylenebilir. Bu şehir aynı zamanda seramik üretim faaliyetleri nedeniyle Renoir'in hayatını etkileyecektir (Art Book Renoir, 2001).

Renoir için yeni yerleştikleri bu şehir hem eğitim hayatının başlangıcı olmuş hem de Renoir'in iş hayatının ilk adımlarını atmasına da yol açmıştır. Renoir okul eğitiminden arta kalan zamanlarda ailesine maddi anlamda katkıda bulunmak için babasının dükkânında çalışmaya ve ona yardım etmeye başlamıştır. Renoir'in okul hayatı, bir sonraki başlıkta inceleneceği üzere, sıkıntılar yaşadığı bir evre olacaktır. Ancak, erken yıllarda tanıştığı iş yaşamında, okul döneminin aksine başarılar elde ettiği görülmektedir (Art Book Renoir, 2001)

Renoir'in çocukluğu incelendiğinde, onun zor bir çocukluk geçirdiği hemen anlaşılmaktadır. Aynı zamanda, Renoir'in çocukluğunda yaşadığı zorlukların, onun dünyaca ünlü bir ressam olmasına giden yolda onu motive ettiği söylenebilir. Renoir'in resim merakının çocukluğunun erken dönemlerinde ortaya çıktığı bilinmektedir. Renoir'in resim merakının, hem okul hayatını hem de iş hayatını etkilediğine ilişkin önemli bilgiler bulunmaktadır.

1.2. Eğitim hayatı

Renoir'in eğitim hayatı Paris'in Rue de la Bibliotheque şehrindeki "Frere des Ecoles Chretiennes" adlı okulda başlamıştır. Bu okul, rahipler tarafından yönetilmekte olan bir kilise okuludur. Renoir, yedi yaşında okula başlamıştır. Okuma ve yazma ile aritmetiği bu okulda öğrenen Renoir, okul döneminde babasının işlerine de yardım etmektedir (Art Book Renoir, 2001).

Renoir'in resim ilgisi okul eğitimi sırasında ortaya çıkmıştır. Renoir'in resme olan ilgisini ailesi de fark etmiştir. Ancak bu ilginin okulda hoş karşılanmadığı görülmektedir. Renoir, dersler sırasında ödev defterlerine insan resimleri çizmeye başlamıştır. Bu durum, öğretmenlerinin onu sürekli olarak cezalandırmasına yol açmıştır. Ancak müzik öğretmeninin, Renoir'in resim ve müziğe olan ilgisine kayıtsız kalmadığı ve onu yönlendirmeye çalıştığı bilinmektedir. Bu müzik öğretmeninin adı Charles Gounod'dur. O, dünyaca ünlü Fransız Opera Bestecisi olan Charles Gounod'dan başkası değildir. Gounod, Renoir'in erken eğitim yaşamında kendisiyle ilgilenerek sanata olan ilgisinin artmasında önemli bir rol oynamıştır. Hatta, kendisine cezalar veren tüm öğretmenlerinin aksine Gounod'un, Renoir'in babasını ziyaret ettiğini belirtmek gerekmektedir. Bu ziyaret sırasında Gounod ile Renoir'in babası Leonard Renoir ile konuşması, kaynaklarda şöyle geçmektedir:

Leonard: "Müzik güzel bir şey efendim. Ama oğlum resim de yapıyor. Annesiyle ben zaten bu konuda bir şeyler düşünüyoruz."

Gounod: "Ne düşünüyorsunuz?"

Leonard: "Biliyorsunuz biz porselen memleketi Limoges'ten geliyoruz… Oğlumuz porselen üzerine resim yapacak. Bundan daha ince bir meslek olabilir mi?'

Gounod: "Muhakkak ama müziğe karşı da eğilimi var çocuğunuzun, bunu düşünmediniz mi?"

Leonard: “Bir yandan da Bay Ingres gibi keman çalar ne yapalım!” der.

Fransız Opera Bestecisi olan Charles Gounod, Baba Leonard’ın bu sözleri üzerine ısrar etmekten vazgeçmiştir. Babası son söz olarak şunları söyler: “Oğlumuza karşı gösterdiğiniz ilgi bizi duygulandırdı efendim. Adınızı öğrenebilir miyim?”

Gounod: “Charles Gounod.” (arthipo.com, 2020).

Pierre Auguste Renoir, 1854 yılında eğitim gördüğü kilise okulundan alınarak, Levy Kardeşler’e ait sanat atölyesine çırak olarak verilmiştir. Bu kararda, Babası Leonard’ın, Renoir’in resim yeteneğini fark etmesinin etkisi büyüktür.

1.3. Çıraklığı

Pierre Auguste Renoir’in çıraklık hayatı 1854 yılında başlamıştır. On üç yaşındaki Renoir’in resme olan ilgisi ve yeteneğinin farkında olan ailesi, onun yeteneğini iş yaşamında da kullanmasını düşünüyordu. İşte bu planların 1854 yılında hayata geçtiği görülmektedir. Renoir, 1854 yılında okumakta olduğu okuldan alınarak, Fosses du Temple Caddesi’nde faaliyet gösteren Levy Kardeşler’e ait atölyeye çırak olarak verilmiştir. Renoir’in buradaki esas işi atölyede üretilen porselenleri çizdiği resimlerle süslemek olacaktır.Auguste Renoir, bu usta sanatçıların atölyesinde porselen tabaklar boyayarak hem ailesine maddi destek sağlamaktadır hemde sanatını geliştirmektedir (Art Book Renoir, 2001).

Sanat tarihçileri, Renoir’in porselen üzerine yapmakta olduğu resimlerin onun teknik anlamda da kendisini geliştirmesine yardımcı olduğu noktasında görüş ifade etmektedir. Renoir, burada bir yandan çalışırken, bir yandan da Heykeltıraş Collouette’nin Ecole de Dessin el D’Arts Decoratifs adlı kurslarına devam etmiştir. Renoir’in kurs hayatı 1862 yılına kadar devam edecektir. Renoir, kısa bir

süreiçerisinde yaptığı başarılı çalışmalarla kendisini göstermeye başlamıştır (Art Book Renoir, 2001).

1858 yılı ilkbaharı, Renoir ve çalıştığı atölye için zor bir dönemin başlangıcı olmuştur. Sanayi Devrimi'nin ardından her alanda olduğu gibi porselen sanayisinde de gelişmeler meydana gelmiştir. Bu gelişmelerin sonucunda geleneksel yöntemler terk edilmeye başlanmıştır. Seramik atölyelerindeki elle resim çizme yönteminin yerine ıstampa ve değişik baskı metotları ortaya çıkmıştır. Bu gelişimle birlikte Levy Kardeşler'in atölyesi zor günler yaşamaya başlamıştır. Çünkü gelişmekte olan mekanik baskı teknolojisi, el işçiliğinin yerini almaya başlamıştır. Bu durum Renoir'in işsiz kalmasına neden olmuştur (Distel ve ark, 1985).

Renoir, kısa bir işsizliğin ardından 1859 yılında benzer bir iş bulmuştur. Renoir, bu kez yelpazeleri resimleyen bir atölyede çalışacak ve kumaşlarla yelpazeler üzerine resimler yapmaya başlayacaktır. Renoir buradaki çalışmaları sırasında fırça hâkimiyeti ve çabukluğu ile kısa sürede dikkat çekmiştir. Renoir, oldukça hızlı çalışarak iyi para kazanmaya başlamıştır ve hayalini gerçekleştirebilmek adına yeterince para biriktirmiştir. Auguste Renoir'in en büyük amacı hayalini kurmakta olduğu okul eğitimi için para biriktirmek olmuştur. Para biriktirip resim eğitimi almak ve "gerçek bir ressam" gibi resimler yapmak istemektedir ve arkadaşlarının da desteklemesiyle bu hayaline ulaşacaktır (Art Book Renoir, 2001).

18. yüzyılın başlarında Fransa'nın sanat eğitiminde Academie'nin ve Ecole des Beaux Arts'ın önemli bir ağırlığı bulunmaktadır. Burada başarılı bulunan öğrenciler çeşitli şekillerde ödüllere layık görülmektedir. Yine hükümet kontrolünde olan "Salonlar"da yıllık sergiler düzenlenmekte ve bu sergilere katılanlar, ülke ve dünya genelinde tanınma resimlerini daha kolay sanatseverler ve koleksiyonerlerle buluşturma olanağına sahiptir.

Renoir'in eğitim hayatı da Ecole des Beaux Arts'ın sınavlarını kazanmasının ardından önemli bir noktaya gelmiştir. Özellikle resme olan ilgisinin ve sanat eğitimi alma isteğinin Louvre Müzesi'ne yaptığı geziler sırasında iyice ortaya çıktığı söylenebilir. Renoir'e atfedilen aşağıdaki sözleri, müze gezilerinin kendisi üzerindeki etkisini ortaya koymaktadır:

"Aslında hiçbir şey bilmiyoruz, hiçbir şeyden emin değiliz. Eskilerin yapıtlarına bakınca insanın kötü şeyler düşünmesi gerekmez... İnsan resim yapmayı müzede öğrenir. Doğaya bakarak salt inceleme yapmak gerektiğini söyleyen bazı dostlarımla bu konuda birçok tartışmalar yaptım."

Eğitim için para biriktiren Renoir, bu amacına dört yıllık çalışma hayatından sonra ulaşmayı başarmıştır. Renoir, 1862 yılında 21 yaşındayken École des Beaux Arts'a (Güzel Sanatlar Okulu) girmiştir. Bunda yakın dostu Ressam Emile Laporte'un önerisi etkilidir.Okula giriş sınavını kazanan Renoir; Emile Signol ve Akşam adlı tablosuyla tanınmış olan İsviçreli ressam Charles Gleyre'in atölyesine girmeye hak kazanmıştır. Renoir, bu atölyede sanatsal gelişimi açısından önemli rol oynayacak olan ve hayatının sonuna kadar yakın arkadaşlığını koruyacağı Frédéric Bazille, Alfred Sisley, ve Cladue Monet ile tanışmıştır. Gelecek yıllarda ortaya çıkacak olan empresyonizm akımının tohumları böylece atılmış bulunmaktadır (Art Book Renoir, 2001).

Renoir, sanat yaşamının henüz ilk yıllarındayken Monet'in üslubunu beğenmiştir, bu üslubu Courbet'in plastik ifade biçimi ve Delacroix'in paletindeki renk dünyası ile birleştirerek farklı ve yeni bir sentez ortaya çıkartmıştır. Ancak etkilenme hali katıksız ve yalın olmamakla beraber her daim yeniliklere açık, fırçası güçlü bir sanatçı olmuştur. Renoir'in Courbet tarzındaki koyu renklerine karşılık, bu gençler daha açık renklerle paletlerini doldurmaktadırlar (Art Book Renoir, 2001).

Pierre Auguste Renoir, aşağıda verilmiş olan The Return of the Boating Party adlı eserini Charles Gleyre'nin atölyesine devam ettiği dönemde, 21 yaşındayken yapmıştır. İlk önemli eseri olan bu tabloda, hem okulda hem de düzenli olarak gitmiş olduğu Louvre'da gözlemlemiş olduğu klasik eserlerden bir sentez yaratmaktadır. Bu eserde sanatçının sıradan duruşlardan kaçınma çabası fark edilmektedir, saydamlık etkisi yaratacak kadar geniş ve kalın fırça darbeleri ile birlikte renklerin ve ışığın etkisini kontrol etmeye çalışmıştır. Burada tabloya aktarılmış olan ve ağırlığını kadınların oluşturduğu figürler, dikkatli bir biçimde analiz edilmiştir.

Resimdeki figürler, bu bağlamda Jean-Antoine Watteau ve Eugène Delacroix'in figürlerini anımsatmakla birlikte, olgun ve özgün bir kişiliği de yansıtmaktadır. Resim, Renoir'ın sonraki birçok eserinde de göreceğimiz, gerilimlerin kaybolduğu ve her bir bireyin, yolculuk arkadaşlarının dostluğu ve güven veren varlığıyla dinginlik içinde bulunduğu, neredeyse düşsel bir hava yaratan sessiz bir atmosferi içermektedir (Art Book Renoir, 2001).

Resim-2: The Return of the Boating Party, 1862

Renoir'in bu resminde kadın imgelerine oldukça geniş bir biçimde yer verildiğini söylemek mümkündür. Resmin ön sol planında üç kadından oluşan grup ilk bakışta dikkati çekmektedir. Grubun solundaki kırmızı elbiseli kadın, bir eliyle eteğini hafifçe yukarı kaldırmaktadır. Sol ayağı geride durmakta ve parmak uçları suya değmektedir. Kırmızı elbiseli kadının hemen sağında bulunan sarı saçlı, siyah elbiseli kadında da benzer bir biçimde ayağının suya değdiği gözlemlenmektedir. Renoir'in bu resmindeki kadın imgelerinde estetik vurgulara yer verdiği görülmektedir. Gerek yelkenliye merdivenlerden çıkan kadınların, gerekse denizin kenarında sohbet eden kadınların bütününde estetik vurgusu dikkat çekmektedir. Bu durum kendisini; ayak biçimleri, baş hareketlerinin ışık gölge oyunlarıyla işlenmesi, gösterişli kıyafetleri ve bakımlı saçlarıyla göstermektedir. Renoir'in kadın, deniz ve yelken imgelerine olan tutkusunu bu erken dönem çalışmasında net bir şekilde görmek mümkündür.

Cleyre'nin maddi sorunlar ve sağlığını gerekçe göstererek atölyesini kapatması, ileride empresyonistler olarak anılan ve aralarında Renoir'in de bulunduğu sanatçıların yeni bir döneme girmesine yol açmıştır (House, 1997).

1.4. Resim tutkusu

Renoir ve arkadaşları, Cleyre'nin atölyesinin kapanmasının ardından artık zamanlarını Louvre Müzesi'nde ve Fontainebleau Ormanı'nda geçirmektedirler. Renoir, ormanda resim yaptığı bir gün Diaz de la Pena adlı bir İspanyol ressamla tanışmıştır. Renoir, Barbizon Okulu'nun eski eğitimcilerinden olan ressam Diaz'dan tabiat sevgisini ve renkleri nasıl kullanacağı hakkında bilgiler almıştır. Diaz, ona gördüğü manzaranın renklerini daha parlak bir şekilde tuvale sürmesi gerektiğini öğretmiştir (Art Book Renoir, 2001).

Renoir'in, resim otoritelerinin Klasisizm akımına bağlı muhafazakâr yaklaşımları nedeniyle engellemelere maruz kaldığı ancak bu engellere rağmen, özgün

tavrını korumaya özen gösterdiği söylenebilir. Anılan dönemde maddi açıdan zorlanan Renoir, yaşamından memnunluk duyarak büyük bir tutku ve zevkle çalışmalarına devam etmektedir. Renoir'in hayranlık duyduğu bir sanatçı olan Courbet (1819 – 1877) bile, o günlerde "ihtilalci" ve "resim sanatına zararlı" bir ressam olarak anılmaktaydı. Bu nedenle Courbet'in eserleri de resmi sergilere alınmamaktaydı (House, 1997).

Genç bir ressam olan Renoir'in ve arkadaşlarının çalışmaları 1863 Yıllık Sergisi'ne kabul edilmemiştir. Renoir, Salon'a 1863 yılında Peri ile Kır Tanrısı adlı eserini sunmuştur. Salon'un sanat otoriteleri tarafından reddedilmesi Renoir'i üretkenlikten ve sanat anlayışından koparmamıştır. Renoir, sanatsal çalışmalarına aynı doğrultuda devam etmiştir. Bu yıldan sonra, Renoir'in eserleri otoriteler tarafından kabul görmeye ve ressam ünlenmeye başlayacaktır (Art Book Renoir, 2001).

Renoir'in yapmış olduğu La Esmeralda adlı eser, 1864 yılında düzenlenen "Yıllık Resmi Sergi"ye kabul edilmiştir. Renoir'in başarıya ulaştığı La Esmeralda adlı eseri üzerinde durmakta fayda bulunmaktadır. La Esmeralda, Victor Hugo'nun Notre Dame'nin Kamburu adlı ünlü romanından esinlenerek çizilmiş bir resimdir. La Esmeralda, Pierre Auguste Renoir için bir ilktir denilebilir. Renoir'in sergiye kabul edilen ilk resmi olan La Esmeralda, daha sonra yine yaratıcısı olan Renoir tarafından yok edilmiştir. Aşağıda yer verilen resim, orijinalinin bir kopyasıdır. Resmi incelerken Esmeralda'nın hikâyesine değinmekte fayda bulunmaktadır. Romanda, gerçek adı Agnèsolan Esmeralda karakterine yer verilmektedir. Agnès, annesi evde yokken Çingeneler tarafından kaçırılan ve adı Esmeralda olarak değiştirilen kurgusal karakterdir. Hugo'nun 1831 yılında yayımlanmış romanından esinlenen Renoir'in bu resminde Esmeralda bir yatağın üzerinde daha sonra engizisyon tarafından kendisinin cadı olduğuna kanıt olarak gösterilecek keçiyle birlikte resmedilmektedir.

La Esmeralda, Renoir'in ilk büyük eseri olarak kabul edilmektedir. Fransız Hükümeti tarafından finanse edilen ve Louvre Müzesi'nin yıllık resmi sanat sergisi

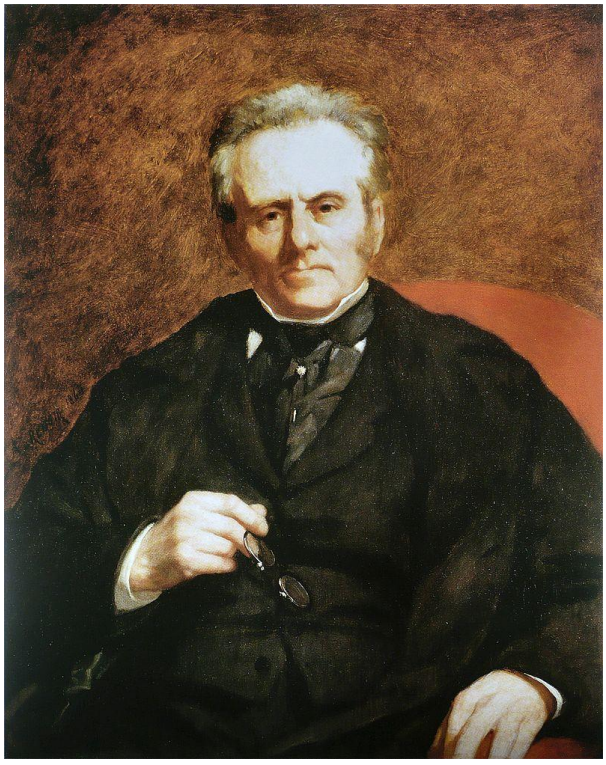
olan Salon'da resminin sergilenmesi, Renoir'in resmi anlamda sanat otoriteleri tarafından tanınması anlamına gelmektedir. Eserinin sergilenmesinin ardından Renoir, La Esmeralda'yı çok akademik ve kasvetli olduğu gerekçesiyle yok etmiştir (Art Book Renoir, 2001).

Resim-3: La Esmerelda (1864)

1870 Savaşı sonuna kadar birçok kez Fontainebleau Ormanı'na giden Renoir, arkadaşı Jules de Coueur'ün Marlotte'daki malikânesinde konuk olmuştur. Burada ekonomik sıkıntılar nedeniyle 1865-67 yılları arasını kapsayan dönemde misafir olan Sanatçı birçok eserinde kendisine modellik yapan Lise Trehot ile tanışmıştır. Sanatçı Lise'in parkta, ayakta, çimenler üzerine oturmuş halde ya da dikiş dikerken birçok resmini yapmış bulunmaktadır. Renoir'in 1860'lı yıllar boyunca Empresyonizm akımı kapsamında çeşitli denemeler yaptığı görülmektedir. İlk başlarda ışıkların yarattığı

etkilerle ilgilenmekte olan Empresyonistlerin eserlerinde, titreyen fırça darbeleriyle tuvale uygulanmakta olan küçük boyutlarda ve parlak renkli boya lekeleriyle karakterize edilmiştir. Burada Renoir'in diğer Empresyonistlerden bir farkı bulunmaktadır. Empresyonist ressamlar genel anlamda manzara resimlerine yönelerek, insan formlarını resmetmeyi bırakırken, Renoir bunun tam tersi bir yönelime girmiştir. Renoir, Empresyonist ilkelerle portre resimleri yapmıştır (Art Book Renoir, 2001).

Resim-4: William Sisley Portresi

Renoir, 1864 yılında Esmeralda eseriylesergiye alınmasının ardından, 1865 yılında da William Sisley Portresi adlı eseriyle Salon tarafından kabul görmüştür.Renoir ve Alfred Sisley, 1862 yılında Charles Gleyre'in atölyesinde tanışmıştır. Eser ise Sisley'in babası William Sisley'i konu edinmektedir. Bu resmi de Fransız resim otoriteleri tarafından başarılı bulunarak Salon'da sergilenmeye layık

görülmüştür. Resmin orijinali şu anda Paris'teki Musée d'Orsay'da sergilenmektedir (Distel, 1985: 29).

Maddi açıdan sıkıntıları süren Renoir, varlıklı bir aileye mensup olan Ressam Bazille'nin desteğini almıştır. 1867'de yapılmış olan Yıllık Resmi Sergi, Renoir'in hiçbir resmini kabul etmemiştir. Jüri üyeleri onu "aşırı yeni" bulmaktadır. Ancak aynı yıl yaptığı Lise with Umbrella adlı tablosu ise hayatında önemli bir dönüm noktası olmuştur. Renoir'in bu tablosu, yapıldıktan bir yıl sonra 1868 yılında sergiye kabul edilmiş ve büyük ilgi uyandırmıştır (Art Book Renoir, 2001).

Resim-5: Lise with Umbrella (Şemsiyeli Lise) – 1867

Şemsiyeli Lise, Fransız ressamın tuval üzerine yağlı boya tablosudur. Pierre-Auguste Renoir, bu eseri 1867'de Erken Salon döneminde yaratmıştır. Tam boy

resimde, Lise Tréhot isimli modeli ormanda poz vermektedir. Kadın beyaz muslin bir elbise giymektedir ve yaprakların arasından süzülen güneş ışığından korunmak adına siyah dantel bir şemsiye tutmaktadır. Renoir, eserinde kadınının gölgedeki yüzünü ve ışıkta kalan vücudunu zıtlaştırarak, yüzünden ziyade elbisesini vurgulamaktadır.

ŞemsiyeliLise tablosu, Renoir'in eleştirel açıdan başarılı görülen ilk eserlerinden biri olmuştur. Resmin yapıldığı dönemde Renoir'in tekniği hala Gustave Courbet ile benzerlik göstermektedir. Ancak The Swing (1876) ve Dance at Le Moulin de la Galette (1876) adlı resimlerinde geri dönecek olduğu benzersiz tarzı, resimde filtreli ışığı geliştirmeye devam etmiştir. Şemsiyeli Lise adlı tablosunda neredeyse gerçek boyutlu portre ve alışılmadık zıtlık sentezi, birkaç eleştirmenin eseri hafife almasına yol açmıştır.

Renoir'in Şemsiyeli Lise portresi için, geleneksel etkinin altında kaldığı değerlendirmeleri yapılmaktadır. Koyu renk düzenini koruyarak bu yolla parlak bir görünüş yakalayan ressam, renklerini (siyah, koyu yeşil, soluk mavi), verniklerle geniş alanlara yayarak, kendine has bir tarz ortaya koymaktadır. Renoir, 1867 yılına kadar aydınlık resimler yapmaya devam etmiştir. Ressam, konularını beyaz tuval üzerine doğrudan bir şekilde uygulayabilmek için hematitten yararlanmıştır. Renoir'in ilk dönemlerinde yaptığı portrelerde zemini ve ışığı şekillerin aracılığıyla bir araya getiren mavi renkleri kullanmaktadır. Renoir bu yöntemle Klasisizm ve Empresyonizm öncülü akım arasında kendine has bir bağ kurmaktadır.

Renoir maddi açıdan hala çok zor durumdadır. Bazille ile Jules'in kardeşi Charles Le Coueur gibi dostlarının maddi desteğiyle mütevazı bir şekilde yaşamını sürdürmektedir. Le Coueur başarılı bir mimardır ve Romanya Prensi Bibesco'nun sarayı için Renoir'e iki dekoratif amaçlı pano ısmarlamıştır. Aynı zamanda Sanatçı; 1868, 69 ve 70 yılı Salonları için Dambigny'in desteğiyle resimlerini kabul

ettirebilmiştir. Bunun Renoir için önemli bir yararı olacaktır. Birçok koleksiyoner Renoir'e portre siparişi vermiştir. Renoir. 1869 yılı sonuna doğru La Condamine Sokağı'ndaki atölyesinde çalışmaya başlar. Ancak Fransa-Prusya Savaşı'nın patlak vermesiyle birlikte Renoir askere alınmıştır. İlk olarak zırhlı birliklere katılan Renoir daha sonra süvari olarak Bordeaux yakınındaki Tarbes'e gönderilmiştir (Art Book Renoir, 2001).

Renoir'in hayatının bundan sonraki döneminde savaş etkili olmuştur. Almanya'nın Fransa'ya savaş açtığı 18 Temmuz 1870 tarihinden sonra Renoir de orduya katılmıştır. Renoir, savaşın sırsıyla Tarbes ve Libourne cephelerindesavaşmıştır. Libourne'deki savaş sırasında ciddi bir hastalık geçirmesinin ardından Bordeaux'ya dönen Renoir, zaman kaybetmeden resim çalışmalarına başlamıştır. Bu iki önemli portre, arkadaşı Rapha'nın sevgilisinin portresi ve Lise Trehot'un Papağanlı Kadın adlı resmidir (Art Book Renoir, 2001).

Resim-6: Rapha'nın Portresi

Savaş, Fransa'nın yenilgisiyle sonuçlanmıştır. Bu yenilgi sonrasında Napolyon'u esir eden Almanlar Paris'i kuşatmıştır. Hükümetin Almanlarla imzaladığı anlaşmaya isyan eden halk, Paris Komünü denilen ayaklanmaya imza atmıştır. Paris'te Cumhuriyet ilan edilmiş ve Almanlara karşı koyma kararı alınmıştır. Burada hem anavatanın savunulması hem de sınıfsal eşitsizliğe başkaldırı bulunmaktadır. Komün taraftarları, üç aylık bir direnişin ardından Almanlarla işbirliği yapan Fransız egemenleri tarafından yenilgiye uğratılmıştır. Bu sırada 20 binden fazla komüncü öldürülmüş ve binlercesi de sürgüne gönderilmiştir. Bu karışıklık, aynı zamanda Fransa'daki sanat ortamını da alt üst etmiştir (Baysan, 1998).

Resim-7: Papağanlı Kadın

Renoir, 15 Mart 1871'de Paris'e dönmüştür. Renoir, savaş ve ayaklanmanın ardından geldiği Paris'i tanınmaz halde bulmuştur. Rue Du Dragon'da bir oda kiralayan Renoir, bu ortamda fazla kalmamıştır. Yakın arkadaşı Charlesi Le Coueur

ile birlikte çeşitli şehirlere yolculuklar yapmıştır. Bir yandan yolculuklar yaparken, bir yandan da savaşta ölen Ressam Bazille'nin grubunu ziyaret etmiştir. Ancak 1872 yılının Renoir için zor bir yıl olduğunu söylemek gerekmektedir. Salon, yaptığı resimleri reddetmiştir. Aşık olduğu modeli Lise, evlenmiştir. Bu sırada Renoir, kirasını ödeyemediği için stüdyosunu boşaltmak zorunda kalmıştır. Tam bir sefalet yaşayan Renoir'i bu durumdan kurtaran kixi zengin bir koleksiyoncu olan Theodore Durel olmuştur. Durel'in iki resmini 1600 Frank karşılığında satın alması, Renoir'in yeniden maddi olarak düzelten gelişme olmuştur. Renoir, bu parayla Butte de Montmarte bölgesinde yeni bir atölye tutarak, çalışmalarına tekrar başlamıştır. Bu sırada Emile Zola, Fotoğrafçı Felix Nadar ve Koleksiyoncu Durand-Ruel ile Cafe de la Nouvelle Athenes'te görüşmeye devam etmiştir (Art Book Renoir, 2001).

1872 yılında Renoir'in yarattığı Le Pont Neuf isimli eser, önemli ses getirmiştir. Gün ışığının etkilerinin önemli yer tuttuğu resim Hotel Drouot 300000 Frank karşılığında satın alınmıştır. John Rewald'ın anlatımına göre, Renoir bu manzarayı iki kahve parası olan 10 cent ödeyerek oturduğu bir kafenin ikinci katındaki pencereden resmetmiş bulunmaktadır. Bu sırada Renoir'in kardeşi Edmond ise taslakların çizilebilmesi için yoldan geçenleri çeşitli gerekçeler ileri sürerek durdurmaya çalışmıştır. Renoir'in bu resminde uyguladığı teknikler, daha sonra Empresyonist eserlerde daha da derinleştirilecektir. Arka planda görünen sayısız yapının önünde insan figürlerinin hızlı ve yalın fırça vuruşlarıyla şekillendirildiği gözlemlenmektedir. Yüzler, hareketli ışıklar ve renk lekeleri şeklindedir. Gün ışığı ve sarı tonlar belirleyici durumdadır (Art Book Renoir, 2001).

Renoir, Empresyonist dönem olarak adlandırılan ve 1872 – 1882 yılları arasını kapsayan dönem boyunca; Monet, Berthe Morisot ve Sisley gibi bir bahçe içerisine yerleştirdiği portreler, nü'ler ve gruplarda ışık etkileri üzerine çalışmıştır (Art Book Renoir, 2001).

Renoir, 1875 yılındaEditör Georges Charpentier ile tanışmıştır. Ressam'ın Oltası ile Balıkçı adlı tablosunu satın alan Charpentier, aynı zamanda Renoir'i evine davet etmiştir. Renoir, kısa bir süre içerisinde sık sık Madam Charpentier'nin salonuna gitmeye ve onların ısmarladıkları portreler üzerinde çalışmaya başlamıştır. Japon salonunda çocukları ve köpeğiyle Madam Charpentier'nin portresini yapan Renoir'in bu tablosu son derece önemli ve büyük bir tablo olmuştur. Charpentier'nin etkisi sayesinde bu tablonun 1879 yılındaki Resmi Sergi'de en iyi yerlerden birinde ve yerden 120 cm yükseklikte sergilendiği belirtilmektedir.Renoir, 1878 yılından itibaren Empresyonistlerden uzaklaşmaya başlamıştır (Art Book Renoir, 2001).

Renoir, bir süre sonra Paris'ten ayrılma isteği duymuştur. 1881 yılında aynı zamanda arkadaşı olan Ressam Cordey ile beraber Cezayir gezisine çıkan Renoir, bir ay boyunca Cezayir'i gezerek, burada çok sayıda kadın portresi ve peyzaj çalışmaları yapmıştır. Bu döneme ait en önemli eserleri arasında Muz Bahçesi, Yerli Kadınlar ve Casbah'taki Arap adlı çalışmaları sıralanmaktadır. Renoir, ertesi yıl Cezayir gezisine tekrar çıkacaktır (Da Mota, 2012).

Renoir, Cezayir Gezisi'nin ardından aynı yıl Ekim ayında İtalya'ya gezi düzenlemiştir. Venedik'te San Marco Bazilikası ve Büyük Kanal'da gondolcuları çizen Ressam, bu seyahatin ardından yeni resim arayışlarını sürdürdü. Burada Sienalı Cennino Cenini tarafından yazılmış olan 1437 tarihli Ustanın Elkitabı isimli eser, Renoir için önemli bir ilham kaynağı olmuştur (Da Mota, 2012).

Renoir için 1880 sonrası önemli değişimlerin başlangıcı olmuştur. 1880 yıllında aşık olduğu modeli Aline Charigot ile evlenmiştir. 1881 yılında ise Cezayir ve İtalya'ya geziler düzenlemiştir. İki gezinin ardından bir eleştirmenin düzenli olarak resimlerini satın almaya başlaması nedeniyle maddi sıkıntıları ortadan kalkan Renoir, empresyonizmden yararlanabileceği en üst seviyede yararlandığı gerekçesiyle bu

akımdan uzaklaşmaya başlamıştır. Renoir'in empresyonizme yönelik eleştirileri esas olarak İtalya gezisinden sonra artmıştır. Renoir, İtalyan yağlı boya ustalarının yaptığı çalışmaları keşfettikten sonra, empresyonistlerin görsel yanlarının yeterli olmadığını düşünmeye başlamıştır. Geçmişi ve Klasisizm akımını reddeden Empresyonistlerin aksine Renoir, müzedeki büyük ustaların resimlerini incelemek ve onlardan yararlanmak düşüncesini savunuyordu. Bu onda resme ilk başladığı yıllardan kalma ve yararlı bulduğu bir alışkanlıktır. İyiliğe doğru bir yöneliş olduğunu savunan Empresyonistlerin aksine Renoir, kötülüğün de resimde yer bulabileceğini savunuyordu. Renoir'in bu yönelimi zamanla, kendisini "Klasik dışında hiçbir şey yoktur" yargısına götürmüştür. Renoir, sanatçının ustalık derecesine bakılmaksızın sürekli olarak öğrenebileceği yeni şeyler olduğunu düşünmüştür (Da Mota, 2012).

Renoir'deki bu değişimi gösteren en önemli eser ise Şemsiyeler tablosu olmuştur. Bir yolculuk sırasında başladığı bu eseri tamamladığında, eski tarzından çok uzaklaştığını fark etmiştir. Bu dönemden sonra Renoir'in kalıcı temalara ve nü resimlere ağırlık verdiği görülmüştür. 1880'li yıllar, Renoir'in Empresyonistlerin uyguladığı hafif renklerden uzaklaştığı ve birbirinden farklı ortamlarda genç kızların tablolarını yapmaya yöneldiği bir dönem olarak kayıtlara geçmiştir. İlk dönemlerde genç kızları konu olarak alan Ressam, biçemini oturtup, yalınlaşmaya başlayınca mitolojik temaları tercih etmeye başlamıştır. Renoir'in bu dönemde konu edindiği kadın temasının da daha yaşlı ve dolgun vücut hatlarına sahip kadınlar olduğu görülmektedir (Art Book Renoir, 2001).

1882 yılından sonra Renoir, su ve kadın temasını birleştiren büyük bir tablo yapmayı kurgulamıştır. Kadınların bazıları deniz kenarında oturmuş, bazıları da denizde ayakta duran, yıkanan kadınların oyunlarını temsil eden büyük boyutlu bir kompozisyon kurmak isteyen Renoir, bu düşünü 1887 yılında tamamladığı tabloyla hayata geçirmiştir. Tablosu 1887 yılındaki Resmi Sergi'ye kabul edilmiştir. Gerek bu tablo gerekse bu tabloyla ilgili eskizlerinde Renoir'in kadın göğsünün hacmini, bir vücut kıvrımını, kol kıvrılışını, ya da kadın vücudunun canlılığını aktarmak için tek bir çizgi kullandığı görülmektedir. Saflıkla beğeniyi birleştiren Renoir, 1885-86 tarihli

Annelik eseriyle bu yönelişindeki ustalığını belirgin bir şekilde ortaya koymuştur (Da Mota, 2012).

Renoir, 1900'lü yıllara gelindiğinde sanatının en olgun dönemine ve doruk noktasına ulaşmıştır. Bu yıllarda ağır bir romatizmal hastalığa yakalanan Renoir, hareket yetisinde önemli kısıtlamalarla karşı karşıya kaldı. Ancak ağır hastalığı onun çalışmalarını durduramamıştır. Hastalığı fırça tutmasına bile engel olmaya başlamıştır. Ancak Renoir, fırçayı iki parmağının arasına iple bağlayarak çalışmalarına devam etmiştir. Renoir Tedavi olmak için Fransa'nın güneyine gitmiştir. 1903 yılında ise Cagnes'e yerleşen Renoir,eşinin 1915 yılında ölmesi üzerine büyük bir üzüntü yaşamıştır. 1919 yılında Paris'e giden Renoir, Georges Charpetier'nin Portresi eserinin Louvre Müzesi'ndeki La Caza Salonu'nda sergilendiğini görme sevincini yaşadıktan sonra tekrar Cagnes'e dönerek çalışmaya başlamıştır. Les Colettes Parkı'nda çalıştığı sırada soğuk alan Renoir, sağlık durumunun kötüleşmesinin ardından 3 Aralık 1919 tarihinde 78 yaşında ölmüştür (Vollard, 1919).

Resim-8: Renoir, sağlığının kötüleşmesi üzerine eline sardığı fırça ile resim yapıyor.

II. BÖLÜM

2. PIERRE AUGUSTE RENOIR'İN ETKİLENDİĞİ AKIM VE SANATÇILAR

2.1. Empresyonizm etkisindeki resimleri

Empresyonizm (izlenimcilik) akımı, 1870'li yıllarda Fransa'da ortaya çıkmıştır. Empresyonistlerin etkilendiği ressamlar arasında Delacroix başı çekmektedir. Resmin en önemli öğesinin yansımalar olduğunu savunan Delacroix'in yerel renkleri, ışıklardan ayırmadaki yaklaşımıyla Empresyonistleri etkilemiştir (Serullaz,2004: 9).

Önceki bölümde belirtildiği üzere, Daubigy ve Diaz da Empresyonistleri etkilemiş olan sanatçılar arasında yer almaktadır. Daubigy'nin açık havada çalışan ilk ressam olarak kabul edildiğini belirtmek gerekmektedir (Serullaz, 2004)

Empresyonistleri etkileyen ressamlar arasında Jean-Baptiste Camille Corot da yer almaktadır. Resimlerinde parlak ışık öğesini kendine has yöntemlerle elde eden Corot, için Gombrich (1999) şunları söylemektedir:

"Renkleri tamamen öldürmeyen ama görsel gerçekten uzaklaşmadan uyumlu bir bütünlük sağlayan gümüşümsü gri tonları içerisinde çalışmıştır. Corot kullandığı gri renkleri elde etmek için siyahla beyazı karıştırma yoluna girmedi, her çeşit gri

tonları elde edebilmek için çeşitli renklerden yararlandı ve kendi renk değerlerini olağan üstü başarılı bir şekilde bir birine karıştırdı."

Gustave Courbet de Empresyonistleri etkileyen ressamlar arasında yer almaktadır. Beksaç'a göre (2000), Courbet, gerçekçi görüntülere yönelmesi ve renkleri ön plana alan yaklaşımıyla Empresyonistleri etkileyen önemli bir sanatçıdır. Serullaz (2004) da Empresyonizmde Courbet'in renklerinin etkisiyle ilgili değerlendirmelerde bulunmuştur. Courbet'in derin ışık duyumunun ve yoğun görüş biçimini kullanarak yansımalarda titreşimli ve parlak renkleri içeren leke yöntemini kullandığı ifade edilmektedir. Empresyonizm akımını ortaya koyan öncü sanatçılar, Courbet etkisinde çalışmalar yürütmüşlerdir (Çömen, 2010).

Empresyonistler, resimde her şeyden önce doğaya ve sanatçının doğayla direkt ilişkisini önemsemektedirler. Yaşam ve doğada hareketi ve ışıkların hızlı değişimini tuvale yansıtmak esastır. Bu süreçte, ilk izlenimlerin en hızlı şekilde resme aktarılması yoluna gidilmektedir. Olağan doğa görüntülerinin renklerinin çözülmesi ve yan yana yerleştirilen renklerin etkileriyle hızlı fırça darbelerinin birleştirilmesi sonucunda, görüntü tuvale samimi bir şekilde yansıtılmaktadır. Ressamın konusunu oluşturan olguyu, gerçekteki haliyle tuvale aktarması ana nokta olarak kabul edilmektedir. Empresyonistler, burada ışığın ve renklerin etkisini önemsemektedirler. Bu akıma bağlı sanatçılar, olgudaki ayrıntıları değil, çarpıcı etkiyi oluşturan bütünü görmektedirler (Beksaç,2000).

Akımın öncüleri arasında Eduard Manet, Claude Monet, Pierre-Auguste Renoir gibi isimler yer almaktadır. Empresyonist ressamların şiddetli kontrastlar aracılığıyla ışık ve gölge alanlarını kullanmaktan vazgeçmeleri en önemli unsurlardan bir tanesidir. Empresyonistler, paletlerinden siyah, gri, saf beyaz, kahverengiler ve ombra, toprak renklerini çıkartarak; prizmatik renklere yönelmişlerdir. Mavi, yeşil,

sarı, portakal rengi, kırmızı ve menekşe rengi gibi renkleri çok sık kullanmışlardır. Resimleri daha öncelerden bilinenin aksine nasıl görüyorlarsa o şekilde resmetmişlerdir(Serullaz, 2004).

Empresyonistlerin ayırt edici bir diğer özelliği, renklerin palette karıştırılarak kullanımı yerine ikincil renkleri yani karışım renklerini resimde fırça vuruşlarıyla yan yana koyarak kullanmalarıdır. Bu sayede, seyircinin gözünde iki resmin yan yana kullanılmasından kaynaklı olarak titreşimler yardımıyla kullanılmak istenen rengin oluşturulması sonucu amaçlanmıştır (Gombrich, 1999).

Pierre Auguste Renoir'in Empresyonist Dönemi, 1872-1882 yılları arasındaki 10 yıllık dönemi kapsamaktadır. Özellikle savaş sonrası dönemde, Salon'daki sanat otoriteleri arasında renk kullanımı nedeniyle yaşanan ayrışma ve Renoir'in eserlerinin ışık kullanımı ve resim teknikleri bakımından aşırı yenilikçi bulunması, Renoir, Monet, Manet ve Degas gibi sanatçıları kendi sergilerini açmaya yöneltmiştir. Renoir ve empresyonist akımdan arkadaşları bu dönemden sonra Salon dışında bir yol arayışına girmiştir ve kendi sergilerini oluşturma yoluna gitmiştir. Bu dönem sanatçının Empresyonist dönemi olarak adlandırılmaktadır (Art Book Renoir, 2001).

Renoir ve empresyonistler, 15 Nisan-15 Mayıs 1874 tarihleri arasında yeni bir sergi düzenlemek için çalışmaya başlamışlardır. Bu, aynı zamanda Renoir ve Monet başta olmak üzere akımın önemli ressamlarının Salon otoritesi dışında bir sergi açma girişimi olması açısından önemlidir. Bu ilk sergi ilkbaharda açılmıştır. Sanatçıların beklediği başarıya ulaşmasa da bu sergi önem taşımaktadır. Bir yıl sonraki empresyonistlerin sergisinde ise açık artırmaya olan ilgi o denli yoğun olmuştur ki, açık artırmaya katılan sanatseverlerin saldırganlaşması nedeniyle sergi salonuna polisin müdahale etmesi gerekmiştir. Paris'te fotoğraf sanatçısı Nadar'ın galerisinde

düzenlenen bu sergiye Renoir bir pastel ve altı tablo göndermiştir. Bu sergide ressamın üç tablosunun satıldığı bilinmektedir (Da Mota, 2012).

1874 yılında düzenlenen sergiden sonra 1876, 1877, 1879 ve 1882 yıllarında da sergiler düzenlenmiştir. Empresyonistler, bu sergilerle kendi yaklaşımlarını beğenen kitlenin büyümesini sağlamıştır. Sergiler sayesinde, resimleri satılmaya başlamıştır. Renoir, Degas ile yaşadığı anlaşmazlık nedeniyle 1880 ve 1886 yıllarındaki sergilere katılmama kararı almıştır (Art Book Renoir, 2001).

Renoir, Empresyonist dönemde; portreler, nü resimler ve grup resimleri çizmiştir. Renoir'in bu dönem resimlerinde ışık etkileri üzerinde çalıştığı bilinmektedir. Empresyonist ilkelere sıkı sıkıya bağlı olmamakla birlikte Renoir'in bu akıma yakın eserler verdiğini belirtmek gerekmektedir. Tuval üzerinde renkleri karıştırma ve vernikle çalışma (özellikle Loca ya da Balerin gibi başyapıtlarında) biçimine devam etmiştir. Bir yandan da 1876 sonrası dönemde iç içe girmiş boya sentezini; tuval üzerinde titreşim gücünü farklı tutmakla beraber, izleyicinin tam olarak ayırdına varamadığı son derece ışıltılı renklere sahip olan virgülü anımsatan minik fırça vuruşları ile yaratmaktadır. Uygulamış olduğu bu üslup sayesinde, büyük boyutlu tablolarında ağaç yapraklarının arasından süzülerek modellerin üzerindeki kıyafetlerin ve yüzlerin ışıltılı ya da beyaz lekeler oluşturan gün ışığı etkilerini canlandırmanın başarılı bir biçimde üstesinden gelmiş bulunmaktadır (Da Mota, 2012).

Renoir, 1875 yılında Renoir Oltası ile Balıkçı adlı tablosunu satın almış olan editör Georges Charpentier ile tanışmıştır. Editörün evine davet edilen Renoir, kısa bir süre sonra Madam Charpentier'nin salonunun sıkça rastlanılan yüzü haline gelmiştir. Bir süre sonra Bay ve Bayan Charpentier, sanatçıdan birkaç portre daha istemişlerdir. Japon salonunda çocukları ve köpeğiyle birlikte Madam Charpentier'nin portresini

yapmıştır. Bu oldukça önemli ve büyük bir tablo olmuştur. Charpentier'nin nüfuzu ve birçok sosyal ilişkisi sayesinde Renoir'ın bu tablosu, 1879 Resmi Sergisi'nde en iyi durumda, yerden 120 cmyüksekte asılarak sergilenmiştir. Ziyaretçilerin beğeni ve hayranlığını bu eser üzerine çekmiştir. Yorumcular ise Renoir'den övgüyle bahsediyorlardı. Sanatçı, hareket ve incelik dolu büyük bir fırça ile güncel olayı tamamlayan tüm nesneleri yakalamıştır. Odadaki tüm eşya, fırçanın hızlı darbeleri altında adeta canlı bir halde sıralanmıştır. (Art Book Renoir, 2001).

Resim-9: Madame Charpentier et ses enfants (Metropolitan Museum of Art, 1876 - 1877)

1878 yılında Renoir'in yapmış olduğu bu eser, 1879 Paris Salonu'nda büyük bir başarıyla sergilenmiştir. Empresyonist dönemin sonlarından olan bu grup portresi, Marguerite-Louise, Lemonnier (Madame Charpentier) (1848-1904) ve çocukları, Georgette-Berthe (1872-1945) ve Paul-Emile-Charles'ı (1875-1895) temsil etmektedir. Marguerite-Louise, Émile Zola, Alphonse Daudet ve Guy de Maupassant'ın önde gelen yayıncılarından Georges Charpentier'in karısıdır ve kocasıyla birlikte zamanın entelektüel ortamında önemli bir yere sahiptir. Resimde, kumaşların büyüleyici etkisi ve odada dolaşan ışık sayesinde güçlü bir titreşime sahip olmaktadır. Bu resimde Renoir onun için alışılmadık bir kompozisyon çizmiştir. Orada biraz dini bir tablonun düzenlemesi bulunmaktadır (Rubens'i anımsatan, kuzu yerine köpek ile). Kimileri tarafından eleştirilse bile şiiri bu dünyevi ortamdan sadece Renoir çıkarabilirdi. Çocuklar ve anneleri, Renoir'in kadınlar için saklamış olduğu özelliklere sahiptir: yuvarlaklık, şekiller, güzel yüzler, masumiyet. Dönemin eserleri Alfred Dehodencq'in etkileri dikkat çekmektedir (Art Book Renoir, 2001).

Resim-10: La Loge (Loca), 1874, The Samuel Courtauld Trust, The Courtauld Gallery, Londra

Renoir, Loca çalışmasında yeni modeli Nini Lopez ile kardeşi Edmond'u betimlemiştir. Sanatçı burada eğlence düşkünlerinin buluşma yeri olarak görülen Paris tiyatrosu locasında bir anı yakalamıştır.

Resim-11:Dance at Moulin de la Galette – 1876

Pierre Auguste Renoir, 1876 yılına ait bir açık hava dans çalışması tablosunda kendisinden önceki akımlardan farklı olan bir eser ortaya koymuş bulunmaktadır. Renoir Dance at Moulin de la Galette adlı bu eserinde kalabalık, neşeli, rengârenk yeni ve farklı davranışlarla ilgilenmektedir, bu eğlenceli ortamdan çok etkilenen Renoir'in bu konuyu seçmekteki amacı, bu eğlenceyi resmetmekten öte kendi sanat anlayışını ortaya koymak adına bir araç olarak görmesidir.

Resim, Paris'teki işçi sınıfından olan insanların dans, içki ve yemekle dolu bir akşamını konu edinmektedir. Partide bulunan insanların üst tarafında gün batımının ağaçların arasından yansıması görülmektedir. Renoir, eğlenmekte olan insanların canlılığını yansıtmaktaki başarısıyla, sanki onları canlandırmış gibidir. Eser, eğlenmekte olan insanların seslerinin bile duyulabileceği izlenimi vermektedir.

Ressamın buradaki asıl amacı, gün batımı ışığının topluluk üzerinde meydana getirmiş olduğu etkiyi yakalamaktır. Anlık etki empresyonistler için çok önemliydi. Renoir'in bu çalışması empresyonistlerin çalışmaları ile kıyaslandığında daha hızlı çalışılmış ve bitmemiş bir etki bırakmaktadır. Tablonun ön kısmında oturan kadın gözleri ve alnı koyuluklar içerisinde belirsiz, gölgede kaybolmaktadır. Ağız ve çenesine vuran ışık arkaya doğru kaybolmaktadır. İnsan figürlerindeki canlı renkler o kadar rahat biçimde verilmiştir ki, bu rahatlık cesurca atılmış fırça darbeleri ile oluşturulmuştur. Bu fırça darbeleri Frans Hals veya Velazquez'den daha cesur ve daha pervasızca bulunmaktadır. Bu teknik ayrıntıların yanında birde esere bakıldığında ilk başta resim içerisinde şiirsel etki dikkati çekmektedir, başları yana eğik kadınların şefkatli, masum, naif ve bir o kadar da güzel oluşları bu topluluk resmini daha samimi ve neşeli bir atmosferde sunmaktadır (Art Book Renoir, 2001)

2.2. Ingresçi Dönem Resimleri

Renoir, yeni resim arayışları kapsamında 1881-1882 yıllarında Cezayir, İtalya ve Provence'a geziler yapmıştır. Bu gezilerin, Empresyonizm'den kopmaya başlayan Renoir üzerinde önemli etkilerinin olduğunu belirtmek gerekir. Ressam, bu gezilerde, özellikle Empresyonist resim tekniğinin artık kendisi için yetersiz kaldığını görmüştür. Yan yana kullanılmış zıt renklerin ve küçük küçük fırça dokunuşlarının bir cildteki saten etkilerin yansıtılmasına olanak vermediğine kanaat getiren Renoir, siyahın kullanımıyla ilgili görüşlerini de değiştirmeye başladı. Renoir, Empresyonistlerin karşı çıktığı siyah kullanımının bazen dikkat çekici bir etkiyi yarattığını ve resimde kullanılan diğer renklere de önemli derecede yoğunluk kattığını görmüştür (britannica.com, 2020).

Renoir'in bu geziler ve sonrasında yaptığı çalışmalarda, Empresyonizmden kopuş ve yeni bir disipline yaklaşma dikkat çekmektedir. Sanat tarihçileri, Renoir'in anılan dönemi için Ingresçi dönem tanımlamasını yapmaktadır. Burada vurgu,

Renoir'in resimlerinde Ingres'e benzeyen teknikler kullandığına yapılmaktadır. Resimler, sert ve kuru olarak değerlendirilmektedir. Renoir, Ingresçi olarak anılan döneminde, renk ve fırça kullanımından ziyade; form, hacim, kontur ve çizgilerde vurgular yapmaya yönelmiştir (britannica.com, 2020).

Resim-12: Woman with a Muff. Pierre-Auguste Renoir, 1883–84; Moskova Puşkin Güzel Sanatlar Müzesi.

2.3. Klasik Akım Etkisindeki Resimleri

Renoir'in Klasisizm ile ilişkisi, resimle bağı kadar eskidir denilebilir. Özellikle Louvre Müzesi'ndeki eserlerin taklitlerini resmettiği dönemlerden başlayarak, Renoir'in Klasik Yunan, İtalyan, Rönesans ve 18. yüzyıl Fransız sanatının örneklerinden etkilendiğini ve esinlendiğini söylemek mümkündür (Art Book Renoir, 2001).

Renoir'in sanat yaşamı incelendiğinde özellikle 1881 yılında yaptığı İtalya seyahati ve sonrası dönemde, yaklaşık 20 yıl önceki etkilerin yeniden canlandığını görmek mümkündür. Özellikle ilk gençlik yıllarındaki etkilenme noktalarının İtalya gezisinden sonra artarak, Renoir resminde belirleyici hale geldiği söylenebilir. Bu durum, sanatçının Klasisizm akımından esinlendiğini ortaya koymaktadır. Renoir'in "güncel sonsuzluk" kavramıyla açıkladığı şey de budur. Renoir, ortaya attığı bu kavramla günlük hayattaki olağan sahne, görüntü ya da konuları, ünlü sanat eserlerinin belirgin bölümleriyle özdeşleştirme yoluna gitmekte ve soylu hale getirmektedir (Art Book Renoir, 2001).

Resim-13: A Seating Bather Pierre-Auguste Renoir, 1903 – 1906 Viyana Sanat Tarihi Müzesi.

Renoir'in bu resmiyle Empresyonist eserlerden kesin olarak uzaklaşarak Akdeniz Klasikçiliği denilen olguyu ortaya koyduğu ifade edilmektedir. Resimde, bacağını kurulayan kadının doğal hareketi, huzur hissinin oluşmasını sağlamaktadır. Yumuşak fırça darbeleri akıcı olarak kullanılmış ve renkler, pastel ya da suluboyayı çağrıştırırcasına sulandırılmış, geniş satıhlara yayılmış halde görülmektedir (Art Book Renoir, 2001).

Uzun denilebilecek bir süre boyunca Empresyonist akıma bağlı olarak eserler veren Renoir'in bu akımdan uzaklaşmasının en önemli nedenlerinden biri de arkadaşları olan sanatçıların klasik dönem eserleriyle aralarına mesafe koymaları olmuştur. Müzelerde yer alan büyük ustalara ait eserleri incelemenin faydalı olacağını savunan Renoir'in aksine, Empresyonist sanatçılar, geçmiş akımları ve klasik olan

yaklaşımı reddetmeyi savunmuşlardır. Bu da Renoir'in klasik akıma dönüşünde etkili olmuştur denilebilir.

Resim-14: The Umbrellas (Şemsiyeler) – 1883

Renoir'in yukarıda yer verilen Şemsiyeler adlı eseri Klasisizm akımından etkilendiği bariz resimlerden bir tanesidir. Eserde siyah tonların kullanımı ve modellerin net bir şekilde resmedilmesi, bu yargıyı doğrulamaktadır. Bu eser üzerinde x-ışını fotoğrafçılığı tekniğiyle yapılan incelemede, kadın figürünün giyiminin başlangıçta farklı olduğunu göstermiştir: bir şapka giymiştir ve elbisesinde, manşetleri ve yakasında beyaz dantelli yatay fırfırları bulunmaktadır. Eser 180,3 cm yüksekliğinde ve 114,9 cmgenişliğindedir. İnsanların genelinin yağmura karşı şemsiye kullanarak tasvir edilmiş olduğu Paris'teki yoğun bir sokak sahnesini betimlenmektedir. Sağ tarafta, bir anne öğle sonrası gezi yeri için (her biri 1881 stilinde modaya uygun giyinmiştir) kızlarına bakmaktadır. Şemsiyesini kaldırıp indirirken yakalanan ve yağmurun başlamak üzere olduğunu düşündüren çerçevenin ortasında büyük ölçüde bir kadın figürü gizlenmektedir. Figürlerin çoğu, bir fotoğrafmış gibi çerçevelenerek kesilmiş hissi bırakmaktadır. Kompozisyon doğal

izlenmektedir, fakat şemsiyelerin açıları, ana figürün bant kutusu ve kızın çemberi yuvarlak öğeler eklenerek geometrik şekiller oluşturacak bir biçimde dikkatli özenli bir üslupla düzenlenmiş görülmektedir. Renkler ise büyük bir oranda mavi ve gridir: tablonun üst kısmındaki şemsiye deseni ve insanların elbiseleri ve paltoları aşağıya kısma doğru inmektedir (Art Book Renoir, 2001).

Londra National Gallery'de bilim insanları tarafından resim üzerine yapılan incelemede, iki aşamada boyandığı varsayımı doğrulanmıştır. Resmin sol tarafındaki kadının elbisesinde iki katman halinde boyama görülmektedir. Alt katmanda çinko sarısı ve kırmızı gölle karıştırılmış kobalt mavisi kullanılmıştır. Bu, sağdaki kadın ve iki kızı için kullanılana benzeyen bir pigment karışımıdır. Her iki katman da 1881'de ilk aşamada boyanmıştır. 1886'da ikinci aşamada boyanan sağdaki kadının elbisesinin üst tabakası, belirgin şekilde daha az canlı grimsi mavi renge sahiptir diğer pigmentlerle de ultramarin karışımı içermektedir (Art Book Renoir, 2001).

Resim-15: Children's Afternoon at Wargemont (Wargemont'ta Çocukların Akşamüstü) – 1884 Berlin Ulusal Galeri.

Pierre Auguste Renoir'in, Children'sAfternoon at Wargemont isimli tablosu Berlin Ulusal Galeri'de sergilenmektedir. Bu eser, Renoir'e en büyük destekte bulunan kişi Paul Barard için yapılmıştır. Barard ile Renoir 1878 yılında tanışmıştır. Sanatsever olan Barard Fransız diplomat ve bankacıdır. Renoir yaz aylarını çoğunlukla Barard'ın Wargemont'ta, Dieppe yakınlarında bulunan evi için dekoratif resimler ve çeşitli portrelerden oluşan bir aile albümü çizdiği kır evinde geçirmekteydi. 1881-82 yılları İtalya seyahatinin ardından, Empresyonist görüşünden uzaklaşmıştır ve yumuşak renkli mekânlarda genç kadınları resimlediği tablolarında daha yumuşak ve daha esnek bir sentez oluşturduğu net bir biçimde gözlemlenmektedir (Art Book Renoir, 2001).

III. BÖLÜM

3. PIERRE AUGUSTE RENOIR'IN RESİMLERİNDE KADIN

Pierre Auguste Renoir resimlerinde kadın imgesi, dönemler ve etkilendiği akımlardan bağımsız olarak önemli bir yer tutmaktadır. Renoir için kadın imgesinin hayatının her döneminde büyük önem taşıdığı söylenebilir. Dönem dönem bağlı olduğu akımlar ya da teknikler değişmekle birlikte kadın imgesinin resmedilmesi ana bir özellik olarak kalmıştır yorumu yapılabilir. Bu nedenle, Renoir'in resimleri incelendiğinde ana imge olarak kadın figürleri karşımıza çıkmaktadır. Sanatçının bu yönelimi, kendini kimi zaman Esmeralda eserinde olduğu gibi kurgusal karakterlerle, kimi zaman Lise eserinde olduğu gibi portrelerle, kimi zaman da Şemsiyeler ya da The Return of the Boating Party eserlerinde göstermektedir. Renoir'in kadın imgesini en sık şekilde portrelerde kullandığı görülmektedir. Bu bölümde sanatçının eserlerinde kadın imgesinin kullanımı ayrıntılarıyla incelenecektir.

3.1. Modelleri

Pierre Auguste Renoir'in resimlerinde kadın portrelerine ve imgesine sıklıkla yer verdiği belirtilmişti. Renoir'in resmettiği kadınlar, hayal ürünü değildir ve sanatçı eserlerinde sıklıkla modellerden yararlanmıştır. Renoir'in modelleri, sıklıkla sanatçının sevdiği ve onun için özel kişilerden oluşmaktadır. Sanatçının modeli bazen eşi, bazen sevdiği kadın, bazen de en sevdiği arkadaşlarının eşleri ya da kardeşleri olmaktadır.

Renoir'in kadın modellerinin ortak özellikleri; anaç, güvenilir, iyimser bakışlara sahip olmalarıdır. Renoir'in modellerinde kötülük ve çapraşıklığa yer yoktur. Modeller, bedenlerini art niyetsiz olarak ve sakınmadan doğal ve neşeli bir tavırla sergilemektedirler. Güzellikleri ya da cazibeleri doğaldır ve gündelik hayatın herhangi bir noktasında yer alan bu kadınlar Renoir'in sıra dışı fırça darbeleriyle klasik birer eserin figürü haline gelmişlerdir. Renoir resimlerinde kadın imgesi, bilincinde olduğu doğal güzelliği, sanat eserini izleyenlerin bakışına sunmaktadır. Renoir'in resmettiği kadınlar güneş gibi çevresini canlılığıyla ışıtan ve dolduran bir izlenim uyandırmaktadır. Resimlerde kadın imgesiyle yansıtılan canlılığın yoğunluğu gitgide artacak ve son dönem eserlerinde doğayla kaynaşma sonucunda doğanın kendisi haline gelecektir (Art Book Renoir, 2001).

Renoir, yapıtlarındaki nü imgeleri tensel bir dünya üzerine kurmaya çalışmıştır. Sanatçı, en doğal güzellikleri, en yalın halde tuvale yansıtmıştır. Renoir'in kadınlara ve kadınların resmindeki yerlerine dair tükenmez bir ilgisi bulunmaktadır. Ressam, kullandığı tüm kadın imgelerinde istisnasız olarak bedenlerinin güzelliğinden emin bir şekilde duran ışıltılı kadınları kullanmıştır. Sanat tarihinde önemli bir yer tutan güzel ve canlı kadın imgelerini coşkulu ve canlı fırça darbeleriyle vurgulayan Renoir, kadın imgesinin güzelliğini ve neşeli yönlerini yaşamın güzelliğiyle özdeşleştirmiştir. Yaşamın neşeli ve güzel yönleri Renoir açısından kadın imgesinde anlamını bulmaktadır. Renoir, resimleriyle ilgili olarak, "Benim için resim, güzel, hoş, eğlendirici olmalıdır. Yaşamda çok olan kötülüğe bir yenisini eklemek niye?" sözleriyle güzellik anlayışını ortaya koymaktadır (Crepaldi, 1998).

Renoir'in modelleri sıralandığında özellikle onun hayatında bir şekilde yer tutan kişilerin ağırlıklı olduğunu görmek mümkündür. Renoir'in resimlerinde yer verdiği kadın modellerinden başlıcaları şöyle sıralanabilir:

Aline Charigot (1859-1915), Renoir'in eşidir. Charigot, Renoir için uzun yıllar boyunca modellik yapmasıyla bilinmektedir. Sanatçının birçok ünlü eserinde model olarak Aline Charigot görülmektedir.

Charigot, Renoir ile 1880 yılında yirmi bir yaşındayken tanışmış ve 1885 yılında çiftin ilk çocukları Pierre doğmuştur. Renoir ve Charigot, 14 Nisan 1890 tarihinde Paris'te evlenmiştir. Evliliklerinden Jean ve Claude isimli iki çocukları daha olmuştur. Charigot'un oğulları Pierre ve Jean, 1. Dünya Savaşı sırasında askere alınmış ve ikisi de savaşta yaralanmıştır. Charigot, savaşta ağır yaralanmış oğlu Jean'ı ziyareti sonrasında Nice'de kalp krizi geçirerek 1915 yılında hayata gözlerini yummuştur.

Charigot, eşi Renoir için bir hayat arkadaşı ve modeli olmasının yanı sıra, sanatçının yaşlandığı ve sakat kaldığı yıllarda onun bakımını üstlenmiştir. Piyano çalan, evini tablolarla dekore eden ve yeni villalarını kendisi dekore eden Charigot, sanatla yakından ilgilidir (Bailey ve Collins, 1997).

Charigot, eşi Renoiriçin tanıştıkları 1880 yılından, hayatının sona erdiği 1915 yılına kadar tam 35 yıl boyunca resim, heykel ve çizimleri için modellik yapmıştır. Sanatçının sadece üç portre eserinde oturan Charigot, konu resimlerinin birçoğunda ise yer almıştır. Ingresçi döneminde Renoir'in ana karakteri, Charigot olmuştur. Kocasının en sevdiği model olarak nitelenen Aline Charigot, üçü annelik konulu olmak üzere, Renoir'in on beş civarında resminde yer almaktadır (larousse.fr, 2020).

Resim-16: Sarışın Banyo, Pierre Auguste Renoir. 1881, tuval üzerine yağlı boya. Clark Sanat Enstitüsü, ABD

Renoir'in 1881 ve 1882 tarihlerinde iki farklı versiyonunu yarattığı Sarışın Banyo resimlerindeki kadın figürü, daha sonra eşi olacak Aline Charigot'tur. Yukarıda verilen resim, Renoir'in 1881 tarihli ilk eseridir. İki resim de şu anda halka açık özel koleksiyonlarda korunmaktadır. 81,6 x 65,4 cm ölçülerinde tuval üzerine yağlı boya resim, Renoir'in izlenimcilikten uzaklaşmaya başladığı ve Klasisizm etkisinin görülmeye başlandığı resimlerden birisi olarak kayıtlara geçmiştir. Resim günümüzde ABD'de yer alan Clark Sanat Enstitüsü'nde sergilenmektedir. Özellikle İtalya seyahatinin ardından, bu resimle belirgin bir yöntem değişikliğine tanık olunmaktadır. Renoir'in biyografi yazarı Barbara White (White 1969), Sarışın Banyo resmiyle Renoir'in nü resimlerinde önemli bir tarz değişikliğine gittiğini ifade etmektedir. Bu, İtalyan fresklerinden etkilenmiş olan yeni tarz bir klasik empresyonizm olarak belirtilmektedir. Ölçülü ve duygusal bir figürün zamansız bir görünümü olarak da değerlendirilen bu resim, Aline Charigot'un genç ve dolgun vücut hatlarını alabildiğine doğal ve bir o kadar da çarpıcı şekilde yansıtmaktadır (White 1969). Resme ev sahipliği yapan Clark Sanat Galerisi ise resim için "çıplaklığa zamansız bir

kadınlık imajını çağrıştıran anıtsal bir görünüm verdiği" değerlendirmesini yapmaktadır.

Eserde ilk dikkati çeken, Charigot'un genç ve çocuksu yüzünden yansıyan masum ifadedir. Özellikle göğüs ayrıntısının Renoir tarafından usta fırça darbeleriyle tuvale yansıtılmasına rağmen, kadının yüzünden yansıyan masum, çocuksu ve doğal gülümseme öne çıkmaktadır. Dolgun vücut hatlarının pürüzsüz bir şekilde resmedildiği kadın imgesi, izleyenlere doğal güzellik hissini vermektedir. Nü resmin, cinsellikten ziyade doğallığı yansıtmasına Renoir tarafından özel bir önem verildiği anlaşılmaktadır. Yüz hatları, saçlarındaki doğallık ve ışıltı, oturuş biçimi gibi ayrıntılar incelendiğinde, kadın figürünün doğanın bir parçası olarak resmedildiği fikri ön plana çıkmaktadır. Renoir'in sıklıkla ifade ettiği göğüs imgesi de resimde ustalıkla vurgulanmakla birlikte, kadının doğallığının merkezinde olduğu bir kompozisyon içerisinde kendisine yer bulmaktadır.

Nü yapılmış olan eserde kadın figürü, arka plandaki doğa görüntüsü ile bütünleşmiş bir etki yaratmaktadır. Doğa resminde görülen fırça darbelerinin yönü ile kadın figürünün saçlarında görülen fırça vuruşları ahengi kuvvetlendirmektedir. Model, uzun dalgalı saçları, iri ve denizi çağrıştıran berrak mavi gözü ve pembe yanakları ile sanatseverlerde bir tanrıça izlenimi yaratmaktadır. Modelin beyaz kadife teni oldukça başarılı resmedilmektedir. Eserde günümüz güzellik anlayışından daha farklı bir fiziki görünüm dikkat çekmektedir. Bu estetik anlayışı kadını daha doğal ve kutsal bir biçimle resmetmektedir. Modelin bacaklarının üzerinde duran ve sağ eliyle avuçlarının arasına aldığı bir diğer eli ile estetik bir biçimde tutmuş olduğu beyaz örtü yer yer mavi renklerinin de oluşu ile tıpkı gözleri gibi izleyiciye denizi avuçları arasına almış bir tanrıça izlenimi vermektedir.

Resim-17: Anne ve Çocuk, Pierre Auguste Renoir, 1886

Renoir'in Anne ve Çocuk isimli eserinin ikinci versiyonu olan bu resim 1886 yılında yapılmıştır. Resimdeki anne modeli Renoir'in eşi Aline Charigot, çocuk ise Renoir'in ilk oğlu Pierre'dir. Anne ve çocuk temasının en yumuşak şekilde yansıtıldığı resimde insan figürleri ve çevredeki manzaranın zıt teknikleri öne çıkmaktadır. Empresyonist öğeler barındırmakla birlikte, Renoir'in İtalya seyahatinden izleri de taşıyan eserde özellikle tebeşirimsi renklerin İtalyan fresklerinin gözlemlenmesinden türetildiği söylenebilir. Manzara ve formlar, empresyonist ilkelerle uyum göstermesine rağmen, anne ve çocuk modeli, belirgin hatlarla resmedilmiştir. Bu da empresyonizm ve Renoir'in ekşi dönem olarak adlandırılan ve keskin çizgilerle karakterize olan tekniğinin bir arada kullanıldığını göstermektedir. Bebeğin elbisesinde kullanılan beyaz renklerin düz olan kesimleri, etekte kullanılan yumuşak mavi, cekette kullanılan ten renginin tamamının Renoir'de hayat bulan kendilerine özgü konturu ve zenginleştirme tekniği vardır (renoir.net, 2020). Renoir'in modellerinden biri de Lise Therot olmuştur. Renoir'in, gençlik yıllarında sevgilisi olan Lise'yi resmettiği tablosu, onun Salon'da kabul edilen ilk eserlerinden biri olma özelliğini taşımaktadır. 1867 tarihli Şemsiyeli Lise tablosu, Renoir'in ülke çapında

isminin duyulmasını sağlayan öneme sahiptir. 1868 yılındaki Salon'da sergilenen eser, birçok eleştiriye konu olmasının yanı sıra Emile Zola'nın de beğenisini kazanmıştır. Zola, Şemsiyeli Lise için övgü dolu bir değerlendirme yazısı yazmıştır. Renoir'in Erken Salon döneminde yarattığı bu eserde sevgilisi ve modeli Lise ormanda poz vermektedir. Kadın beyaz muslin bir elbise giymektedir ve yaprakların arasından süzülen güneş ışığından korunmak adına siyah dantel bir şemsiye tutmaktadır. Renoir, eserinde kadınının gölgedeki yüzünü ve ışıkta kalan vücudunu zıtlaştırarak, yüzünden ziyade elbisesini vurgulamaktadır.

Resim-18: Lise With Umbrella, Pierre Auguste Renoir, 1867, Museum Folkwang.

Renoir'e modellik yapan bir diğer kadın, Camille Doncieux (1847-1879) olmuştur. Doncieux, Fransız ressam Claude Monet'in ilk eşidir. Çok sık olarak Monet'e modellik yapan Doncieux, Renoir'in de bazı eserlerinde modellik yapmıştır. 1847 yılında Fransa'nın Lyon şehrinde doğan Doncieux, gençlik yıllarında model olarak tanışmaya başlamış ve 1865 yılında Monet ile tanışmıştır. Monet'e modellik yapan Doncieux bir süre sonra ünlü ressam ile ilişki yaşamaya başlamıştır. Ailelerin onaylamamasına rağmen Monet ve Doncieux, 1870 yılında evlenmiştir. Doncieux, 1879 yılında ölmüştür.

Doncieux, Eşi Monet'in çok sayıda resmi için modellik yapmasının yanı sıra Empresyonist diğer ressamlar için de modellik yapmıştır. Bu isimler arasında Renoir de bulunmaktadır. Renoir, Madame Monet ve Oğlu adlı eserini 1874 yılında yapmıştır. Resimde Empresyonist tarz ağır basmaktadır.

Resim-19: Madame Monet ve Oğlu, Pierre-Auguste Renoir, 1874, Ulusal Sanat Galerisi Washington DC.

Bir kır gezintisi sırasında Camille Doncieux ve oğlunun modellik yaptığı bu resim, Empersyonist etkilerin yoğun bir şekilde görüldüğü bir eser olarak değerlendirilmektedir. Arka planda, bir yaz günü kır bahçesinde açılmış çiçekler ve doğanın sade çekiciliğini anlatan küçük fırça darbeleriyle oluşturulan kompozisyonun ortasında güneşin yansımalarının belirgin bir şekilde verildiği Camille Doncieux ve oğlu yer almaktadır. Doncieux'un zarif ve kendine güven duyan duruşu, çenesine dayanan eliyle farklı bir noktaya taşınmış ve düşünceli bir hale de sokulmuştur. Sanatçı, modellerin beyaz elbiseleri üzerindeki ışık oyunlarıyla zarafeti vurgulamaktadır. Empresyonist etkileri fazlasıyla içinde barındıran eserde içerikten ziyade renk ve ışık oyunları dikkat çekmektedir.

Catulle Mendès'in kızları Huguette (1871 - 1964), Claudine (1876-1937) ve Helyonne (1879-1955) da Renoir'in modelleri arasında yer almaktadır. Fransız Şair ve Edebiyatçı Mendès tarafından satın alınan eser için 17 yaşındaki Huguette, 12 yaşındaki Claudine ve 9 yaşındaki Helyonne modellik yapmıştır.

Resim-20: Catulle Mendès'in Kızları, Huguette (1871–1964), Claudine (1876–1937) ve Helyonne (1879–1955). Pierre Auguste Renoir, 1888 Metropolitan Sanat Müzesi.

1888 yılında Catulle Mendès için yapılan bu resimde, Empresyonist etkilerin ortadan kalktığı ve renklerin kullanımıyla Klasisizm, ön plana çıkmaktadır. Resimde Mendès'in kızları, Huguette ve Claudine piyano ve kemanla kardeşleri Helyonne ise onları dinlerken resmedilmiştir. Çocukların ten renginde dikkat çeken beyaz vuruşlar ve arka plandaki sıcak renkler, resimde; aile, mutluluk, güven gibi çağrışımları ortaya çıkarmaktadır. Resimde kullanılan yoğun tonlar ve şemakize edilen yüzler, yeni resim anlayışına hevessiz bir yanıt niteliğindedir (metmuseum.org, 2020).

Renoir’e modellik yapmış olan bir diğer kişi, Julie Manet’tir. Ressam Berthe Morisot ve Eugene Manet’in kızları olarak 1878 yılında dünyaya gelen Manet, anne ve babası ile Empresyonist ressamlara modellik yapmıştır. Manet’in, çocukluk ve gençlik yıllarında Renoir tarafından yapılan portreleri bulunmaktadır. Manet’in günlüğü, İzlenimcilerle Birlikte Büyümek adıyla kitaplaştırılmıştır (Thomson, 2000).

Resim-21: Julie Manet ve Kedi, Pierre Auguste Renoir

Ressam Renoir’in modelleri arasında Gabrielle Renard, Fransız Aktris Jeanne Samary, Le Figaro'da eleştirmen ve romancı olan Robert Bonnières'in eşi Madame de Bonnières, bir sipariş üzerine çizdiği Matmazel Legrand, Marthe Denis, Ottilie

Godeffroy, Judith Benhamou ve Renoir'in favori modellerinden olan Nini Lopez de bulunmaktadır.

3.2. Modellerin hayatındaki yeri

Renoir'in sanatsal bir tercih olarak kadın modelleri sıklıkla tercih edildiği görülmektedir. Burada dikkat çeken önemli bir konu da, sipariş aldığı resimler dışında kendisine modellik yapan kadınların büyük bir bölümünün hayatında yeri olmasıdır. Bu modeller arasında başı eşi Aline Charigot çekmektedir. Charigot, Renoir'in en uzun süreli modeli olmuştur. Charigot dışında; Lise Therot, Camille Doncieux ve Julie Manet de Renoir'e uzunca bir süre modellik yapan kadınlar arasında yer almaktadır (renoir.net, 2020).

Renoir'in sevgilisi Lise Therot, Ressam'ın ilk modellerinden birisidir. Therot ile aşk yaşayan Renoir, 1872 yılına kadar bu ilişkiyi sürdürmüştür. Ayrıldıktan sonra ise ikilinin bir daha hiç görüşmediği bilinmektedir. Renoir'in Lise'den bir çocuğu bulunmaktadır. Ancak Renoir'in ara sıra bakımına maddi katkıda bulunmakla birlikte, bu çocuğu kabul ettiği söylenemez (renoir.net, 2020).

Eşi Charigot, Ressam Renoir'in hayatında oldukça önemli bir yer tutmaktadır. O'nunla ilk olarak modellik yaptığı 1880'lerin başında tanışan Renoir, evlenmeden önce çocuk sahibi olmuş ve daha sonra kendisiyle evlenmiştir. Charigot, Renoir'e gençlik yıllarından, ölümüne kadar 35 yıla yakın bir süre modellik yapmıştır. Charigot'un karakteristik yüzünü Renoir'in gerçek hayatında olduğu kadar; portre, konu ve nü resimlerde de görmek mümkündür. Charigot, Renoir'e büyük bir aşkla bağlanmıştır ve Renoir'i sakat kaldığı dönemde bile yalnız bırakmamıştır. Renoir'e onlarca resminde modellik yapan Charigot, eşinin sanatsal başarılarında pay sahibidir denilebilir (renoir.net, 2020).

Renoir'in kadın modelleriyle ilgili yaklaşımına dikkat çekmekte fayda bulunmaktadır. Renoir, hayatın başlangıcı olan kadın öğesini, resminin başköşesine oturtmaktadır. Kendi hayatında da kadına verdiği önem görülmektedir. Renoir'in Lise ve Anile örneklerinde görüldüğü gibi modelleriyle iki uzun ilişkisi olmuştur.

3.3. Nü resimleri

Renoir resminde nü figürler büyük bir önem taşımaktadır. Ressam'ın hayatı boyunca bıraktığı eserlerin içerisinde nü resimlerin sayısı bir hayli fazladır. Renoir için kadın, "güzel" kavramının insanda vücut bulmuş halidir. Bu nedenle Renoir resimlerinde güzellik kavramının kadınla bağdaştırılmasına sık sık rastlanmaktadır. Renoir, genç bir kadının güzelliğini göstermekte olan imgeleri, insan ve doğa güzelliğinin bir parçasını göstermekte kullanmaktadır (Çevlik, 2012).

Resimlerinde tensel bir dünya kurmaya çalışan Renoir'in nü imgelerinin kapılarını izleyenlere açıldığı söylenebilir. Renoir, resimlerinde yalın bir dünyayı yaratmak için devinim halindedir. Renoir resimlerinde kadın imgesine ve kadınların bir varlık yaratma isteğine sonsuz bir ilgi duymaktadır. Bu nedenle sanat hayatının her evresinde kadın imgesi onun için vazgeçilmez olmuştur. Renoir resimlerindeki kadınlar; her zaman güzelliklerinden emin bir duruş gösterirler ve ışıltılıdırlar. Renoir, sanat tarihinde yer alan en güzel ve en canlı nü resimler olarak değerlendirilebilecek eserleri, coşkulu fırça darbeleriyle dünyaya miras bırakmıştır. Renoir'in kadın imgesinin güzelliğine vurgu yaptığını ve buradan yola çıkarak, yaşamın güzel olduğunu ortaya koymuştur (Crepaldi, 1998).

Renoir, Rubens'in resimlerini kendine yakın hissetmekle beraber izlenimci birressamdır. Konularını Paris'in gündelik hayatından seçen Renoir'ın resimlerindeki kadınlar balıketli, anne, doğurganlığın sembolüdürler. Bununla birlikte bazı resimleri erotizm içeriklidir. Bu bağlamda Renoir'in "Yıkanan Kadınlar" adlı tablosu gayet erotik bir biçimde poz vermişçesine yapılmış üç kadından oluşan görsel bir şölendir.

Renoir'in manzara dâhilinde yaptığı nülerden biri de "La Giffeuse" (SaçınıToplayan Yıkanan Kadın) adlı tablosudur. Bu resimde diğer erotik resimlerindeki gibi kadın, cinsel haz objesi olarak kullanılmıştır.

Resim-22: Yıkanan Kadınlar, Renoir

Renoir'in izlenimciler içerisinde çıplağı günlük yaşamın bir parçası olarak gösterdiği resimlerinden biri de "Güneş Işığında Çıplak resmidir. Manzara içinden çıkıp gelecekmiş izlenimi veren bu çıplak, onun erotik imge içeren resimlerindendir. Renoir'in çıplaklarının Rubens'in kadınlarını anımsatıyor olmasının nedeni bütün sanat akımlarının birbirinin içinde grift olarak doğmasındandır. Her sanat akımı başlarken hep bir önceki sanat akımını yererek başlamış ve bunun sonucunda sürekli sanat tarihi bir gelişim göstermiştir(Crepaldi, 1998).

Resim-23: Güneş Işığında Çıplak, Pierre Auguste Renoir, 1875, tuval üzerine yağlıboya, 81 x 64,8 cm, Orsay Müzesi, Paris

Genç kadın imgesi sanatçının karakteristik konularından biridir. Renoir, parlak altın rengiyle resmedilmiş teninin ipeksi dokusu ile çevresini saran yaprakların pürüzlü yüzeyleri arasında zıtlık yaratarak çıplaklığın sükûnet dolu güzelliğine odaklanmıştır. Işık lekeleri kızın çekici bedeninde oynaştıkça resim canlılık kazanmaktadır.

Renoir, sanat yaşamı boyunca büyük değişim geçirmiştir. Erken dönem yapıtları güncel yaşam sahnelerine odaklanırken, daha sonraki çalışmalarında daha geleneksel konuları – örneğin portreler ve figürlü kompozisyonlar- işlemeye başlamıştır. Bu değişikliklere karşın Renoir bütün sanat yaşamı boyunca çıplak temasına daima sadık kalmıştır. Kadınlığı betimleme yaklaşımı Rubens'in yerleştirdiği kadınları cinsel çekicilikleriyle resimleme geleneğinden esinlenmekteydi. Ressamın yaratıcılığının gelişmesindeki son evre, özellikle kadın çıplaklığını yansıtan yapıtlarının bolluğu ile tanımlanmaktadır. Resmin konusundaki bu değişim üsluptaki değişimle eşzamanlı olarak gerçekleştirmiştir.

3.4. Kadın resimlerinin görsel kültüre etkisi

Renoir'in özellikle yoğunlaştığı birkaç konu bulunmaktadır. Bunlar: portreler ve portre benzeri bireysel figürler, danslar, tiyatro, iyi arkadaşların şirketleri, ülke yürüyüşleri, büyük şehirlerin koşuşturması ve manzaralar olmuştur. Renoir, hemportreleri hem de genel olarak insan fotoğraflarını, kadınsı cazibeyi ifade etmek için özel bir hediye gibi göstermiştir. Dahası, bir kadından doğabilecek cazibenin tamamını nasıl ifade edeceğini iyi bilmektedir. Tekrar ve tekrar çok ustaca kadınsı güzelliğin büyüsünü ifade etmeyi ve derin bir neşe hissi uyandırmayı başarmıştır Renoir, sadece dar bir insan varoluş alanı çizmiştir de denilebilir. Aslında üzgün değil kızgın, çirkin ya da yaşlı kadın resimleri, derin veya sorunlu karakter yoktur ve erkek figürlerinde bile kesin bir yumuşaklık bulunmaktadır. Renoir'den başka kimsenin bu keyifli neşe gülüşünü yakalayamadığını, aşık olmanın zevkli tatlılığını ve hayatın lüks giden keyfini veremediğini söylemek gerekir. Renoir, tüm bu duygularını figürlerinin özelliklerine ve duruşlarına yansıtmayı başarmıştır.

O günlerde birçok kadınları resmeden çok fazla sayıda ressam bulunmaktadır. Bunlardan bazıları resim sanatının en yetenekli ustaları olurken, bazıları ise üst ve orta sınıf kadınların egolarını tatmin etmeleri için onları resmeden kişiler olmuştur.

Renoir'in birinci grupta özel bir yeri olduğu şüphe götürmemektedir. Ressamlar üst sınıftan bir kadını, bir Rönesans düşesine veya baştan çıkartıcı bir görüntüye dönüştürme konusunda oldukça deneyimlilerdi. Genellikle pahalı kıyafetler ve mobilyaların içinde çizilen kadın figürleri silize bir rahatlamayı ve morbiditeyi ortaya koyuyordu. Renoir ise bu bayağılıktan hayatının en zor dönemlerinde bile kaçınmayı başarmıştır. Renoir, maddi sıkıntı çektiği dönemlerde dahi pırıl pırıl ipek gibi parlak resimler çizebilme olanağına sahip olmasına rağmen hissetmedikçe bunu yapmamıştır. Renoir'deki doğal saflığın ve güzellik anlayışının sanatçıyı gündelik sahte ışıltıların dışında tuttuğu yorumu yapılabilir. Renoir, eserlerinde çalışılmış kadın pozlarından ziyade, gerçek hayatın gözlemlenmesi, basit ve bozulmamış bir güzellik ve tazeliği ele almıştır denilebilir.

Arkadaşlarının portreleri ve müşterilerinin isteği üzerine yaptırılanların dışında da Renoir'in profesyonel modellerin boyamasında kullandığı çok sayıda resim ve çalışmaları bulunmaktadır. Bu çalışmalar, zamanın tipik insan portreleri olarak tanımlanmaktadır. Sanatsal açıdan bakıldığında Renoir'in gerçek portrelerini yansıtmaktadırlar. Kadını okumak ve tuvale yansıtmak yeteneğine sahip olan Renoir bu resimlerini beğenmiştir.

Renoir portrelerinde, konularını oluşturan kadınları doğal ve karakteristik, aynı zamanda anlık bir izlenime kapılan duruşta resmetmeyi amaçlamıştır. Onun bu yaklaşımı, orta sınıfa özgü, yaşama dair gerçek izlenimlerin elde edilmesini hedeflemektedir. Ancak, bu türün döneminde önemsenmediğini de belirtmek gerekmektedir.

Pierre Auguste Renoir'in en başarılı olarak değerlendirilen eserlerinin, günlük yaşamında tanıştığı ve ilişki geliştirdiği kadınları konu alması tesadüf değildir. Eşi Carighot, arkadaşı Monet ve eşi Camille, sevgilisi Lise gibi isimler, onun yakından

tanıdığı ve tüm doğallığı, aynı zamanda çekiciliğiyle tuvale yansıttığı imgeler arasında yer almaktadır. Renoir'in de bir dönem aralarında bulunduğu Empresyonistler, çizdikleri kişileri kendi özel alanlarında, çoğunlukla evlerinin mahreminde, normalde yabancılar önünde sergileyemeyecekleri rahatlıkta ve günlükhalleriyleresmetmeyi sevmektedirler. Bu nedenle, canlı ve doğal olan etkiyi verebilmek için bireysel anları yakalamak peşinde koşmuşlar ve resimlerinde zaman zaman asimetrik unsurlara da yer vermişlerdir.

Renoir resimlerinde kadın figürlerinin hep merkezde yer aldığı gözlemlenmektedir. Renoir, bu resimlerde rengin anlatım gücünü önemsemektedir. Kısa ve yumuşak çizgilere hafif konturlar oluşturmayı tercih etmekte ve merkeze daima kadın imgesini oturtmaktadır. Renoir resimlerinde merkezi konumdaki kadın imgesinin dışındaki ayrıntılara odaklanmak genelde zorlaşmaktadır. Renoir resimleri genellikle izleyenin karşısına bir bütün halinde çıkmaktadır. O, resmine konu olan imgeleri, izleyicinin tamamlamasına bırakarak, daha da etkileyici bir biçime evirmektedir (Krausse, 2005).

SONUÇ

Pierre Auguste Renoir'in adı, günlük yaşamda sürekli olarak Empresyonizm akımıyla anılmakla birlikte, gerçekte sanat hayatı boyunca gel gitler, değişim ve dönüşümler yaşamış bir ressam olarak karşımıza çıkmaktadır. Renoir'in hayatının sonuna kadar devam ettirdiği bu güzele ulaşma çabasının değişmezi ise her dönemde resmettiği kadın imgesi olmaktadır. Güzel, doğal ve eğlenceli olanın peşinde koşan Renoir, eserlerinde kadını çeşitli formlarda resmetmektedir. Renoir resimlerinde kadın imgesi kimi zaman Klasisizm etkilerini barındıran nü bir tasvirde, kimi zaman bir kır gezintisinde, kimi zaman da günlük hayatın devinimi içinde evde izleyenin karşısına çıkmaktadır. Renoir'in kadınlarının en önemli özelliği ise öznel olarak güzelliğin öne çıkartılmasıdır. Kadın figürlerinde zamanın güzellik anlayışına uygun olarak dolgun ve kıvrımlı hatlara yer veren Renoir, bu hatları o dönemdeki yönelimine göre kimi zaman parlak ve ışıltılı renklerle kimi zaman da keskin konturlarla resmetmiştir.

İçinde yaşadığı dönem ve koşullar öne alındığında Renoir'in çağının getirdiği mutluluk ve refahı öne aldığını söylemek mümkündür. Fransız Devrimi'nin çalkantısını atlatan ve Sanayi Devrimi'yle orta ve üst sınıflar için yeni ve daha rahat bir yaşantıya sahne olan Fransa'da yaşayan Renoir'in, bu sınıflara özgü yaşam tarzını benimsediğini belirtmek gerekmektedir. Delacroix'ten etkilenmesine rağmen, Renoir resimlerinde, Fransız Devrimi, Sanayi Devrimi, Paris Komünü veya 1. Dünya Savaşı gibi çağının önemli olaylarının doğrudan izlerine rastlamak çok da mümkün değildir. Renoir, çağının bu hızlı deviminden ziyade eserlerinde, doğaya, insana, kadına ve güzele yönelmeyi tercih etmiştir. Bu durum da Renoir'in sanatsal üretimini etkileyen başat bir faktör olarak dikkate alınmalıdır.

Renoir, sanat hayatı boyunca güzelin peşinde koşmuştur. Louvre Müzesi'ndeki klasik eserlerde, Empresyonist yaklaşımda, Oryantalist etkilerin görüldüğü Cezayir temalarında, Ingresçi döneminde, Ekşi Dönem olarak adlandırılan döneminde ve Olgunlaşma döneminde Renoir'in başat amacının güzeli en doğal ve çarpıcı haliyle tuvale yansıtmak olduğu söylenebilir. Bu tercih, onu her daim renk ve ışık oyunlarıyla konturların keskin ya da belirsizliğiyle siyah tonların kullanımıyla yönlendirmiştir.

Renoir, pozitivizm ya da devrimler çağında yaşamış bir ressam olarak, hayatı boyunca, doğal olan güzelliğin peşinde koşmuştur. Bunu yaparken de çağının gerisi ve ilerisiyle sürekli irtibat halinde olmuştur. Renoir'i bir dönemin ressamı olmaktan çıkartıp, günümüzde hala hakkında araştırmalar yapılmasını sağlayan ve evrensel hale getiren işte bu çağlar ötesi güzellik arayışıdır. Resimlerinde kadın imgesi üzerinden güzele yaptığı yolculuk, onu çağının ötesinde bir yere taşımıştır.

KAYNAKÇA

KİTAPLAR

Anne DISTEL,*John House ve Lawrence Gowing*,p 62, RMN, 1985, (ISBN 2711820009), s. 29.

Art Book,*Renoir/Hayatı ve Güzelliği Yücelten Empresyonist*, ISBN: 9789758457748, Dost Kitabevi, 2001.

Colin B. BAILEY and John B. COLLINS,*Renoir's portraits: impressions of an age*, Yale Univervity Press, 1997.

Crepaldi G. MATISSE, *ART Book Mattise*, Sümer BEYZA (çev.), 1.Basım, Dost Kitabevi, Ankara, 1998.

Engin BEKSAÇ,*Avrupa Sanatına Giriş,*3. Basım, Engin Yayıncılık, İstanbul 2000.

Gombrich, E.H; *Sanatın Öyküsü,* Erol Erduran, Ömer Erduran (çev.),2. Basım, Remzi Kitabevi, İstanbul, 1999.

John HOUSE,*Pierre-Auguste Renoir: La Promenade*, Getty Publications, 1997.

Krausse A.C.,*Rönesanstan Günümüze Resim Sanatının Öyküsü,*D.Zaptıcıoğlu(çev.), 1. Basım, Literatür Yayıncılık, Almanya, 2005.

Maurice SERULLAZ, *Empresyonizm Sanat Ansiklopedisi*, DevrimErbil (çev.),4. Basım, Remzi Kitabevi, İstanbul, 2004.

Susie HODGE, *Renoir - 500 Görsel Eşliğinde Yaşamı ve Eserleri,* Mustafa Kemal İzgi (çev.), İş Bankası Kültür Yayınları, 1. Basım, 2020.

Vollard AMBROISE,*La vie & l'œuvre de Pierre-Auguste Renoir,* Chez Ambroise Vollard, 1919.

Walter PACH,*Pierre Auguste Renoir 1841-1919 Personal Archives and Artifacts Collection,* Hantman's, 2005.

TEZ VE MAKALELER

Baysan, GÜL TEKAY,“Cézanne ve Zola: Bir Dostluğun Öyküsü”, *Frankofoni, Revue d’études et recherches francophones*, Sayı 34,1998,s. 169-178.

Çevlik, H. HALE,“Güzel Olarak Nitelendirilen Kadın İmgesinin Yorumlanması”,*Süleyman Demirel Üniversitesi Yüksek Lisans Tezi,* 2012.

Çömen, AYSUN,“Resim sanatında Rönesans'tan Empresyonizm'e renk kullanımı ve kırmızı rengin ifade biçimleri”,*Diss. DEÜ Eğitim Bilimleri Enstitüsü,* 2010.

Da MOTA, Licia Maria HENRIQUE, et al. "Pierre-Auguste Renoir (1841–1919) and rheumatoid arthritis",*Journal of medical biography,* 20.2 (2012): 91-92.

Barbara Ehrlich WHITE, “Renoir's Trip to Italy”,*The Art Bulletin*,Vol. 51, No. 4 (Dec., 1969), pp. 333-351 (29 pages)DOI: 10.2307/3048651.

Thomson BELINDA,“Impressionism: Origins, Practice, Reception”,*The world of art library*, London: Thames & Hudson, 2000.

WEB SİTELERİ

https://www.arthipo.com/artblog/unlu-ressamlarin-hayat-hikayeleri/auguste-renoir.html Erişim tarihi: 09.09.2020

https://www.britannica.com/biography/Pierre-Auguste-Renoir/Rejection-of-Impressionism

https://www.larousse.fr/encyclopedie/personnage/Renoir/140690

https://www.metmuseum.org/art/collection/search/438014

https://www.renoir.net/mother-and-child.jsp